

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2008/48/EF

2014/EØS/21/31

av 23. april 2008

om forbrukerkredittavtaler og om oppheving av rådsdirektiv 87/102/EØF(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I rådsdirektiv 87/102/EØF av 22. desember 1986 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om forbrukerkreditt⁽³⁾ fastsettes regler på fellesskapsplan for forbrukerkredittavtaler.
- 2) I 1995 la Kommisjonen fram en rapport om gjennomføringen av direktiv 87/102/EØF og foretok et omfattende samråd med de berørte parter. I 1997 la Kommisjonen fram en sammendragsrapport om reaksjonene på rapporten av 1995. Nok en rapport ble lagt fram i 1996 om gjennomføringen av direktiv 87/102/EØF.
- 3) Disse rapportene og samrådene viste at det forelå vesentlige forskjeller mellom lovgivningen i de enkelte

medlemsstatene på området kreditt for fysiske personer generelt og for forbrukerkreditt spesielt. En analyse av medlemsstatenes nasjonale lovgivning som gjennomfører direktiv 87/102/EØF, viser at medlemsstatene benytter en rekke ulike forbrukervernordninger i tillegg til direktiv 87/102/EØF, på grunn av forskjeller i den juridiske eller økonomiske situasjonen på nasjonalt plan.

- 4) Den faktiske og rettslige situasjonen som følger av disse nasjonale forskjellene fører i enkelte tilfeller til konkurransevridning mellom kredittgivere i Fellesskapet og skaper hindringer for det indre marked i tilfeller der medlemsstatene har vedtatt ulike ufravelige bestemmelser som er strengere enn dem som er fastsatt i direktiv 87/102/EØF. Dette begrenser forbrukernes mulighet til å gjøre direkte bruk av den gradvis voksende tilgjengeligheten av kreditt på tvers av landegrensene. Slike vridninger og begrensninger kan i sin tur få følger for etterspørselen etter varer og tjenester.
- 5) I de senere år har typene kreditt som tilbys til og benyttes av forbrukere utviklet seg betraktelig. Nye kredittinstrumenter er kommet til, og bruken av disse utvikles stadig. Det er derfor nødvendig å endre eksisterende bestemmelser og å utvide deres virkeområde der dette er hensiktsmessig.
- 6) I henhold til traktaten utgjør det indre marked et område uten indre grenser, der fritt varebytte og fri bevegelighet for tjenester samt etableringsadgang er sikret. Utvikling av et mer åpent og effektivt kredittmarked innenfor området uten indre grenser er avgjørende for å fremme utvikling av virksomhet på tvers av landegrensene.
- 7) For å legge forholdene til rette for framveksten av et velfungerende indre marked for forbrukerkreditt er det nødvendig å fastsette bestemmelser om en harmonisert fellesskapsramme på en rekke sentrale områder. I lys av at markedet for forbrukerkreditt er i stadig utvikling og de europeiske borgernes økende mobilitet, bør et framtidig fellesskapsregelverk som kan tilpasse seg framtidige former for kreditt, og som gir medlemsstatene den nødvendige grad av fleksibilitet ved gjennomføringen, kunne bidra til opprettelsen av et moderne regelverk for forbrukerkreditt.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 133 av 22.5.2008, s. 66, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 16/2009 av 5. februar 2009 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIX (Forbrukervern), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 16, 19.3.2009, s. 24.

⁽¹⁾ EUT C 234 av 30.9.2003, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentsuttalelse av 20. april 2004 (EUT C 104 E av 30.4.2004, s. 233), Rådets felles holdning av 20. september 2007 (EUT C 270 E av 13.11.2007, s. 1) og Europaparlamentets holdning av 16. januar 2008 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Rådsbeslutning av 7. april 2008.

⁽³⁾ EFT L 42 av 12.2.1987, s. 48. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 98/7/EF (EFT L 101 av 1.4.1998, s. 17).

- 8) Det er viktig at markedet tilbyr en tilstrekkelig grad av forbrukervern for å sikre forbrukernes tillit. Det bør dermed være mulig for den frie bevegelse for kreditttilbud å fungere på best mulige vilkår for både dem som tilbyr kreditt, og dem som har behov for det, idet det tas behørig hensyn til særlige situasjoner i de enkelte medlemsstatene.
- 9) Full harmonisering er nødvendig for å sikre at alle forbrukere i Fellesskapet nyter godt av et høyt og likeverdig nivå for vern av sine interesser, og for å skape et virkelig indre marked. Det bør derfor ikke være tillatt for medlemsstatene å beholde eller innføre andre nasjonale bestemmelser enn dem som fastsettes i dette direktiv. En slik begrensning bør imidlertid få anvendelse bare der det er fastsatt harmoniserte bestemmelser i dette direktiv. Der det ikke foreligger slike harmoniserte bestemmelser, bør medlemsstatene fortsatt kunne beholde eller innføre nasjonal lovgivning. Følgelig kan medlemsstatene for eksempel beholde eller innføre nasjonale bestemmelser om solidaransvar for selger eller tjenesteyter og kredittgiver. Et annet eksempel på en slik mulighet for medlemsstatene kunne være å beholde eller innføre nasjonale bestemmelser om oppsigelse av en avtale om salg av varer eller yting av tjenester dersom forbrukeren bruker sin angrerett i forbindelse med kredittavtalen. I den forbindelse bør det være tillatt for medlemsstatene, når det gjelder tidsubegrensede kredittavtaler, å fastsette en minsteperiode mellom det tidspunkt da kredittgiveren ber om tilbakebetaling, og det tidspunkt kreditten skal tilbakebetales.
- 10) Definisjonene i dette direktiv fastsetter virkeområdet for harmoniseringen. Medlemsstatenes plikt til å gjennomføre bestemmelsene i dette direktiv bør derfor avgrenses til direktivets virkeområde slik de nevnte definisjonene fastsetter. Dette direktiv bør imidlertid ikke berøre medlemsstatenes anvendelse av bestemmelsene i dette direktiv i samsvar med fellesskapsretten på områder som ikke omfattes av direktivets virkeområde. En medlemsstat kan derfor beholde eller innføre nasjonal lovgivning som svarer til bestemmelsene i dette direktiv eller visse av direktivets bestemmelser om kredittavtaler utenom dette direktivets virkeområde, for eksempel om kredittavtaler som gjelder beløp under 200 euro eller over 75 000 euro. Videre kan medlemsstatene også anvende bestemmelsene i dette direktiv på tilknyttet kreditt som ikke omfattes av definisjonen av tilknyttede kredittavtaler i dette direktiv. Bestemmelsene om tilknyttede kredittavtaler kan derfor anvendes på kredittavtaler som bare delvis tjener til å finansiere en avtale om levering av varer eller yting av en tjeneste.
- 11) Når det gjelder særlige kredittavtaler som bare omfattes av visse av bestemmelsene i dette direktiv, bør medlemsstatene ikke tillates å vedta nasjonal lovgivning som gjennomfører andre bestemmelser i dette direktiv. Medlemsstatene bør imidlertid i sin nasjonale lovgivning fortsatt kunne regulere slike typer kredittavtaler når det gjelder andre spørsmål som ikke blir harmonisert ved dette direktiv.
- 12) Avtaler om løpende yting av tjenester eller om levering av varer av samme art, der forbrukeren betaler avdrag så lenge de ytes eller leveres, kan være svært forskjellige fra de kredittavtaler som omfattes av dette direktiv, med hensyn til de berørte avtalepartenes interesser og transaksjonenes utforming og gjennomføring. Det bør derfor gjøres klart at slike avtaler ikke anses som kredittavtaler i henhold til dette direktiv. Slike typer avtaler omfatter for eksempel en forsikringsavtale der forsikringen blir betalt i månedlige avdrag.
- 13) Dette direktiv bør ikke få anvendelse på visse typer kredittavtaler, så som debetkort med betalingsutsettelse, der kreditten skal tilbakebetales innen tre måneder og det bare skal betales ubetydelige omkostninger.
- 14) Kredittavtaler som har som formål å gi kreditt med sikkerhet i fast eiendom, bør ikke omfattes av virkeområdet for dette direktiv. Denne typen kreditt er av særlig art. Dessuten bør kredittavtaler som har som formål å finansiere erverv eller opprettholdelse av rettigheter knyttet til fast eiendom eller til en eksisterende eller prosjektert bygning, heller ikke omfattes av virkeområdet for dette direktiv. Kredittavtaler bør imidlertid ikke utelukkes fra virkeområdet for dette direktiv bare fordi deres formål er renovering eller økning av verdien til en eksisterende bygning.
- 15) Bestemmelsene i dette direktiv kommer til anvendelse uansett om kredittgiveren er en juridisk eller en fysisk person. Dette direktiv berører imidlertid ikke medlemsstatenes rett til i samsvar med fellesskapsretten å fastsette at bare juridiske personer eller visse juridiske personer kan yte forbrukerkreditt.
- 16) Visse bestemmelser i dette direktiv bør få anvendelse på fysiske og juridiske personer (kredittformidlere) som i sin forretnings- eller yrkesvirksomhet og mot et gebyr presenterer eller tilbyr kredittavtaler til forbrukere, bistår forbrukere ved å utføre forberedende arbeid i forbindelse med kredittavtaler eller inngår kredittavtaler med forbrukere på vegne av en kredittgiver. Organisasjoner som tillater at deres identitet benyttes til å markedsføre kredittprodukter, som for eksempel kredittkort, og som også kan anbefale disse produktene til sine medlemmer, bør ikke anses som kredittformidlere for dette direktivs formål.
- 17) Dette direktiv regulerer bare visse forpliktelser for kredittformidlere i tilknytning til forbrukere. Medlemsstatene bør derfor fortsatt kunne beholde eller innføre ytter-

ligere forpliktelser for kredittformidlere, herunder vilkår for at kredittformidleren kan motta provisjon fra en forbruker som har anmodet om dennes tjenester.

- 18) Forbrukere bør vernes mot urimelig eller villedende praksis, særlig med hensyn til kredittgivers offentliggjøring av opplysninger, i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere i det indre marked («direktivet om urimelig handelspraksis»)(¹). Dette direktiv bør imidlertid inneholde særlige bestemmelser om reklame for kredittavtaler samt om visse standardopplysninger som skal gis til forbrukere, særlig for at de skal kunne sammenligne ulike tilbud. Slike opplysninger bør gis på en klar, kortfattet og tydelig måte ved hjelp av et representativt eksempel. Det bør fastsettes en øvre grense der det ikke er mulig å angi det samlede kredittbeløpet som samlede summer som gjøres tilgjengelige, særlig dersom en kredittavtale gir forbrukeren mulighet til å utnytte kredittmuligheten med en beløpsgrense. Denne øvre grensen bør angi den øvre kredittgrensen som kan gjøres tilgjengelig for forbrukeren. Medlemsstatene bør fortsatt i sin nasjonale lovgivning kunne fastsette opplysningskrav med hensyn til reklame som ikke inneholder opplysninger om kredittkostnadene.
- 19) For å sette forbrukere i stand til å treffe sine beslutninger med full kunnskap om alle faktiske forhold, bør de før inngåelsen av kredittavtalen få tilstrekkelige opplysninger som de kan ta med seg og vurdere, om kredittvilkårene og -kostnadene samt om sine forpliktelser. For å sikre størst mulig åpenhet og sammenlignbarhet mellom tilbud bør slike opplysninger særlig omfatte den effektive årlige renten som gjelder for kreditten, fastsatt på samme måte i hele Fellesskapet. Ettersom effektiv årlig rente på dette trinn bare kan angis ved et eksempel, bør eksempelet være representativt. Det bør derfor for eksempel svare til gjennomsnittlig varighet og samlet beløp for kreditt som gis for den type kredittavtale som vurderes, og, dersom det er relevant, for de varer som er kjøpt. Når det skal fastsettes hva som er et representativt eksempel, bør hyppigheten av visse typer kredittavtaler i et bestemt marked også tas i betraktning. Når det gjelder lånerenten, avdragenes hyppighet og kapitaliseringen av rentene, bør kredittgivere benytte sin konvensjonelle beregningsmetode for vedkommende forbrukerkreditt.
- 20) Forbrukerens samlede kredittkostnader bør omfatte alle kostnader, herunder renter, provisjon, skatter, gebyrer til kredittformidlere og alle andre gebyrer som forbrukeren må betale i forbindelse med kredittavtalen, bortsett fra gebyrer til notarius publicus. Kredittgivers faktiske kunnskap om disse kostnadene bør vurderes objektivt, idet det tas hensyn til kravene til yrkesmessig aktsomhet.
- 21) Kredittavtaler der en lånerente regelmessig blir revidert i samsvar med løpende endringer i en referanserente som

det er vist til i kredittavtalen, bør ikke anses som kredittavtaler med fast lånerente.

- 22) Medlemsstatene bør stå fritt til å beholde eller innføre nasjonale bestemmelser som forbyr kredittgiveren å kreve at forbrukeren i forbindelse med kredittavtalen skal åpne en bankkonto eller inngå en avtale om en annen tilleggstjeneste, eller betale kostnadene eller gebyrene for slike bankkontoer eller andre tilleggstjenester. I de medlemsstatene der slike sammensatte tilbud er tillatt, bør forbrukerne før de inngår kredittavtalen informeres om alle tilleggstjenester som er obligatoriske for å få kreditt i utgangspunktet, eller om de vilkår som markedsføres. De kostnader som skal betales for tilleggstjenestene, bør være inkludert i de samlede kredittkostnadene. Alternativt bør forbrukerne, dersom disse kostnadene ikke kan fastsettes på forhånd, før avtalen inngås få passende opplysninger om at det vil påløpe kostnader. Kredittgiveren må forutsettes å ha kunnskap om kostnadene ved tilleggstjenestene som denne selv eller på vegne av tredjemann tilbyr forbrukeren, med mindre prisen avhenger av særlige egenskaper ved eller situasjonen til forbrukeren.
- 23) For særlige typer kredittavtaler er det imidlertid hensiktsmessig, for å sikre et tilstrekkelig nivå for forbrukervern uten at kredittgivere eller eventuelle kredittformidlere pålegges for store byrder, å begrense dette direktivs opplysningskrav før avtaleinngåelse, idet det tas hensyn til disse avtaletypers særlige art.
- 24) Forbrukeren har behov for omfattende opplysninger før kredittavtalen inngås, uansett om en kredittformidler er involvert i markedsføringen av kreditten eller ikke. Generelt bør derfor opplysningskravene før avtaleinngåelse også få anvendelse på kredittformidlere. Dersom leverandører av varer og tjenester som en tilleggsfunksjon opptre som kredittformidlere, er det imidlertid ikke hensiktsmessig å pålegge dem en juridisk plikt til å gi opplysninger før avtalen inngås i samsvar med dette direktiv. Leverandører av varer og tjenester kan for eksempel bli ansett for å opptre som kredittformidlere som en tilleggsfunksjon dersom deres virksomhet som kredittformidler ikke er hovedformålet med deres forretnings- eller yrkesvirksomhet. I disse tilfellene oppnås det likevel et tilstrekkelig nivå for forbrukervern ettersom kredittgiveren er ansvarlig for å sikre at forbrukeren mottar fullstendige opplysninger før avtalen inngås, enten fra kredittformidleren, dersom kredittgiveren og kredittformidleren har avtalt dette, eller på annen egnet måte.
- 25) Medlemsstatene kan fastsette bestemmelser om hvorvidt de opplysningene som skal gis til forbrukeren før inngåelsen av kredittavtalen, eventuelt skal være bindende, og om hvor lenge kredittgiveren er bundet av dem.
- 26) Medlemsstatene bør treffe hensiktsmessige tiltak for å fremme ansvarlig praksis i alle faser av kredittforholdet,

(¹) EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22.

idet det tas hensyn til de særlige forholdene i medlemsstatenes kredittmarkeder. Slike tiltak kan for eksempel omfatte forbrukeropplysning og -opplæring, herunder advarsler om risiko knyttet til betalingsmislighold og til for store gjeldsforpliktelser. I et voksende kredittmarked er det særlig viktig at kredittgivere ikke engasjerer seg i uansvarlig utlånsvirksomhet eller gir kreditt uten forutgående vurdering av kredittverdighet, og medlemsstatene bør føre nødvendig tilsyn for å unngå slik atferd og dessuten fastsette nødvendige sanksjoner mot kredittgivere dersom de opptrer slik. Uten at det berører bestemmelsene om kredittrisiko i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kredittinstitusjon⁽¹⁾ bør kredittgivere bære ansvaret for å kontrollere den enkelte forbrukers kredittverdighet. For dette formål bør kredittgivere tillates å benytte opplysninger som forbrukeren har gitt, ikke bare under utarbeidingen av den aktuelle kredittavtalen, men også under et langvarig forretningsforhold. Medlemsstatenes myndigheter kan også gi egnede instruksjoner og retningslinjer for kredittgivere. Forbrukere bør også opptre med varsomhet og overholde sine avtaleforpliktelser.

- 27) Til tross for de opplysningene som skal gis før avtalen inngås, kan forbrukeren fremdeles ha behov for ytterligere bistand for å kunne avgjøre hvilken kredittavtale blant de foreslåtte produktene som er best egnet for forbrukerens behov og økonomiske situasjon. Medlemsstatene bør derfor sikre at kredittgivere yter slik bistand i tilknytning til kredittprodukter som de tilbyr forbrukeren. Der det er hensiktsmessig, bør relevante opplysninger før avtalen inngås samt de foreslåtte produktenes viktigste egenskaper forklares for forbrukerne personlig, slik at de kan forstå hvilke følger disse produktene kan få for deres økonomiske situasjon. Der det er relevant, bør denne plikten til å bistå forbrukeren også få anvendelse på kredittformidlere. Medlemsstatene kan bestemme når og i hvilket omfang slike forklaringer skal gis til forbrukeren, idet det tas hensyn til de særlige omstendighetene kreditten blir tilbudt under, forbrukerens behov for bistand og arten av de enkelte kredittproduktene.
- 28) For å vurdere en forbrukers kredittverdighet bør kredittgiveren også søke i relevante databaser, men de rettslige og faktiske omstendighetene kan kreve at slike informasjonssøk varierer i omfang. For å hindre konkurransevridning mellom kredittgivere bør det sikres at kredittgivere har tilgang til private eller offentlige databaser over forbrukere i en medlemsstat der de ikke er etablert, på vilkår som ikke innebærer forskjellsbehandling sammenlignet med kredittgivere i vedkommende medlemsstat.
- 29) Dersom en avgjørelse om å avvise en kredittsøknad er basert på informasjonssøk i en database, bør kredittgiveren underrette forbrukeren om dette og gi

nærmere opplysninger om den databasen det er søkt i. Kredittgiveren bør imidlertid ikke være forpliktet til å gi slik informasjon i tilfeller der dette er forbudt i henhold til annet fellesskapsregelverk, for eksempel regler for hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme. Videre bør slike opplysninger ikke gis dersom dette er i strid med offentlig orden eller offentlig sikkerhet, som forebygging, etterforskning, avsløring eller rettslig forfølgning av straffbare forhold.

- 30) Dette direktiv regulerer ikke avtalerettslige spørsmål knyttet til gyldigheten av kredittavtaler. Medlemsstatene kan derfor på nevnte område beholde eller innføre nasjonale bestemmelser som er i samsvar med fellesskapsretten. Medlemsstatene kan regulere den rettslige ordningen for tilbudet om å inngå kredittavtalen, særlig når det skal gis og i hvilket tidsrom det skal være bindende for kredittgiveren. Dersom et slikt tilbud gis samtidig med de opplysningene som skal gis før avtalen inngås, og som fastsettes ved dette direktiv, bør det i likhet med alle andre tilleggsopplysninger kredittgiveren måtte ønske å gi forbrukeren, gis i et separat dokument som kan vedlegges de standardiserte europeiske opplysningene om forbrukerkreditt.
- 31) For at forbrukeren skal kjenne sine rettigheter og plikter i henhold til kredittavtalen, bør avtalen inneholde alle nødvendige opplysninger på en klar og kortfattet måte.
- 32) For å sikre full åpenhet bør forbrukeren få opplysninger om lånerenten, både før avtaleinngåelsen og når avtalen inngås. I løpet av avtaleforholdet bør forbrukeren videre underrettes om endringer i den variable lånerenten og betalingsendringer som dette fører til. Dette berører ikke bestemmelser i nasjonal lovgivning som ikke er knyttet til forbrukeropplysning, og som fastsetter vilkårene for eller følgene av endringer, bortsett fra endringer som gjelder betalingene, av lånerenter og andre økonomiske vilkår for kreditten, for eksempel regler om at kredittgiveren kan endre lånerenten bare når det er en gyldig grunn til en slik endring, eller at forbrukeren kan heve avtalen dersom det skjer en endring i lånerenten eller i andre økonomiske vilkår for kreditten.
- 33) Avtalepartene bør ha rett til å heve en tidsubegrenset kredittavtale på standardvilkår. Dersom det er fastsatt i kredittavtalen, bør kredittgiveren dessuten ha rett til å suspendere forbrukerens rett til å utnytte en kredittmulighet i henhold til en tidsubegrenset kredittavtale ut fra objektivt begrunnede hensyn. Slike grunner kan for eksempel være mistanke om ikke-godkjent eller bedragerisk bruk av kreditten eller en betydelig økt risiko for at forbrukeren ikke vil kunne oppfylle sin plikt til å tilbakebetale kreditten. Dette direktiv berører ikke nasjonal lovgivning på avtalerettsområdet som regulerer avtalepartenes rett til å heve kredittavtalen på grunnlag av avtalebrudd.

⁽¹⁾ EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2008/24/EF (EUT L 81 av 20.3.2008, s. 38).

- 34) Med henblikk på en tilnærming av framgangsmåtene for bruk av angreretten på lignende områder må det fastsettes en angrerett uten sanksjoner og uten forpliktelse til å gi en begrunnelse, på vilkår som tilsvare dem som er fastsatt av europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/65/EF av 23. september 2002 om fjernsal av finansielle tenester til forbrukarar⁽¹⁾.
- 35) Dersom en forbruker trekker seg fra en kredittavtale og har mottatt varer i henhold til avtalen, særlig når det gjelder avbetalingskjøp eller en leie- eller leasingavtale som fastsetter en kjøpsforpliktelse, bør dette direktiv ikke berøre anvendelsen av bestemmelser i medlemsstatene som gjelder spørsmål om tilbakelevering av varene eller andre tilknyttede spørsmål.
- 36) I visse tilfeller er det allerede fastsatt i nasjonal lovgivning at midler ikke kan gjøres tilgjengelige for forbrukeren før utløpet av en bestemt frist. I disse tilfellene kan forbrukeren ha et ønske om å sikre seg at de vil motta de kjøpte varene eller tjenestene tidlig. Når det gjelder tilknyttede kredittavtaler, kan medlemsstatene derfor unntaksvis fastsette at dersom forbrukeren uttrykkelig ønsker å motta varene eller tjenestene tidlig, kan fristen for å bruke angreretten forkortes til samme frist som gjelder for tilgjengeliggjøring av midler.
- 37) Når det gjelder tilknyttede kredittavtaler, er det et gjensidig avhengighetsforhold mellom kjøpet av varer eller tjenester og kredittavtalen som er inngått for dette formål. Dersom forbrukeren bruker sin angrerett med hensyn til kjøpsavtalen i henhold til fellesskapsretten, bør forbrukeren derfor ikke lenger være bundet av den tilknyttede kredittavtalen. Dette bør ikke påvirke nasjonal lovgivning som får anvendelse på tilknyttede kredittavtaler i tilfeller der en kjøpsavtale er erklært ugyldig eller der forbrukeren har brukt sin angrerett basert på nasjonal lovgivning. Dette bør heller ikke påvirke forbrukeres rettigheter i henhold til nasjonale bestemmelser som fastsetter at det ikke kan inngås noen forpliktelse mellom forbrukeren og en leverandør av varer eller tjenester, eller foretas noen betaling mellom disse personene, så lenge forbrukeren ikke har undertegnet kredittavtalen med sikte på å finansiere kjøpet av varene eller tjenestene.
- 38) På visse vilkår bør forbrukeren ha rett til å ta rettslige skritt mot kredittgiveren i tilfelle av problemer knyttet til kjøpsavtalen. Medlemsstatene bør imidlertid fastsette i hvilken utstrekning og på hvilke vilkår forbrukeren må ta rettslige skritt mot leverandøren, særlig ved å bringe saken mot leverandøren inn for domstolene, før forbrukeren kan ta rettslige skritt mot kredittgiveren. Dette direktiv bør ikke føre til at forbrukeren fratas sin rett i henhold til nasjonale bestemmelser om solidaransvar for selgeren eller tjenesteleverandøren og kredittgiveren.
- 39) Forbrukeren bør ha rett til å innfri sine forpliktelser før det tidspunkt som er fastsatt i kredittavtalen. I tilfelle førtidig tilbakebetaling, enten helt eller delvis, bør kredittgiveren ha rett til kompensasjon for kostnader som er direkte knyttet til den førtidige tilbakebetalingen, idet det også tas hensyn til kredittgiverens eventuelle besparelser. For å fastsette metoden for beregning av kompensasjon er det imidlertid viktig å overholde flere ulike prinsipper. Beregningen av kompensasjonen til kredittgiveren bør være åpen og forståelig for forbrukerne allerede før avtalen inngås, og i alle tilfeller når kredittavtalen løper. I tillegg bør beregningsmetoden være enkel å anvende for kredittgiverne, og den bør lette ansvarlige myndigheters kontroll med kompensasjonen. Derfor, og ettersom forbrukerkreditt på grunn av kredittens løpetid og volum ikke finansieres ved langsiktige finansieringsordninger, bør den øvre grensen for kompensasjonen fastsettes i form av en fast sats. Denne tilnærmingsmåten gjenspeiler særtrekkene ved forbrukerkreditt og bør ikke berøre eventuelle andre tilnærmingsmåter for andre produkter som finansieres ved langsiktige finansieringsordninger, som for eksempel pantelån med fastrente.
- 40) Medlemsstatene bør ha rett til å fastsette at kompensasjon for førtidig tilbakebetaling kan kreves av kredittgiveren bare under forutsetning av at beløpet som tilbakebetales over en tolv månedersperiode, overstiger en terskel fastsatt av medlemsstatene. Når denne terskelen, som ikke skal overstige 10 000 euro, skal fastsettes, bør medlemsstatene for eksempel ta hensyn til gjennomsnittlig beløp for forbrukerkreditt i sine markeder.
- 41) Overdragelse av kredittgiverens rettigheter i henhold til en kredittavtale bør ikke sette forbrukeren i en mindre gunstig stilling. Forbrukeren bør også bli behørig informert når kredittavtalen blir overdratt til en tredjemann. Dersom den opprinnelige kredittgiveren, etter avtale med den overtakende part, fortsatt betjener kreditten overfor forbrukeren, har imidlertid forbrukeren ingen vesentlig interesse i å bli informert om overdragelsen. Et krav på fellesskapsplan om at forbrukeren i disse tilfellene skal informeres om overdragelsen, vil derfor være for strengt.
- 42) Medlemsstatene bør stå fritt til å beholde eller innføre nasjonale regler som fastsetter kollektive former for kommunikasjon når dette er nødvendig av hensyn til effektiviteten ved komplekse transaksjoner som verdipapiriseringer eller avvikling av eiendeler som finner sted ved obligatorisk administrativ avvikling av banker.
- 43) For å fremme det indre markedes opprettelse og virkemåte og for å sikre et høyt nivå for forbrukervern i hele Fellesskapet, er det nødvendig å sikre at opplysninger om effektive årlige rentekostnader kan sammenlignes i hele Fellesskapet. Til tross for den enhetlige matematiske formelen for beregning av den effektive årlige rentekostnaden fastsatt ved direktiv 87/102/EØF, er det fortsatt ikke mulig fullt ut å sammenligne faktisk årsrente i prosent i

⁽¹⁾ EFT L 271 av 9.10.2002, s. 16. Direktivet sist endret ved direktiv 2007/64/EF (EUT L 319 av 5.12.2007, s. 1).

Fellesskapet. I de enkelte medlemsstater tas det hensyn til ulike kostnadsfaktorer ved denne beregningen. Derfor bør den samlede kostnaden for kreditt til forbrukeren fastsettes i dette direktiv på en klar og uttømmende måte.

44) For å sikre åpenhet og stabilitet i markedet og i påvente av ytterligere harmonisering bør medlemsstatene sikre at det treffes hensiktsmessige tiltak for regulering av eller tilsyn med kredittgivere.

45) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettigheter og de prinsipper som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter. Dette direktiv tar særlig sikte på full overholdelse av personvernregler, eiendomsrett, likebehandling, vern av familie- og yrkesliv samt forbrukervern i henhold til Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter.

46) Ettersom målet for dette direktiv, som er å innføre felles regler for visse sider ved medlemsstatenes lover og forskrifter om forbrukerkreditt, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette mål.

47) Medlemsstatene bør fastsette regler for sanksjoner ved overtredelse av nasjonale bestemmelser som er vedtatt i henhold til dette direktiv, og sikre at de blir gjennomført. Selv om valget av sanksjoner vil være opp til medlemsstatene, bør de sanksjoner som fastsettes, være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

48) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er gitt Kommisjonen⁽¹⁾.

49) Kommisjonen bør særlig ha myndighet til å vedta ytterligere forutsetninger for beregning av den effektive årlige rentekostnaden. Ettersom disse tiltakene er allmenne og har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv eller å utfylle det med nye ikke-grunnleggende bestemmelser, bør de vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll fastsatt i artikkel 5a i beslutning 1999/468/EF.

50) I samsvar med nr. 34 i den tverrinstitusjonelle avtalen om bedre regelverksutforming⁽²⁾ oppfordres medlemsstatene til, for eget formål og i Fellesskapets interesse, å utarbeide og offentliggjøre egne tabeller som så langt der er mulig viser sammenhengen mellom dette direktiv og innarbeidingstiltakene.

51) Idet det tas hensyn til antallet endringer som må foretas i direktiv 87/102/EØF på grunn av utviklingen i forbrukerkredittsektoren og av hensyn til klarheten i Fellesskapets regelverk, bør derfor nevnte direktiv oppheves og erstattes med dette direktiv —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkel 1

Formål

Formålet med dette direktiv er å harmonisere visse sider ved medlemsstatenes lover og forskrifter om forbrukerkredittavtaler.

Artikkel 2

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på kredittavtaler.
2. Dette direktiv får ikke anvendelse på
 - a) kredittavtaler som er sikret enten ved et pantelån eller ved annen tilsvarende sikkerhet som er i vanlig bruk i en medlemsstat i forbindelse med fast eiendom, eller som er sikret ved en rettighet knyttet til fast eiendom,
 - b) kredittavtaler hvis formål er å erverve eller beholde eiendomsrettigheter til grunn eller til en eksisterende eller prosjektert bygning,
 - c) kredittavtaler som gjelder et samlet kredittbeløp på under 200 euro eller over 75 000 euro,
 - d) leie- eller leasingavtaler der det ikke er fastsatt noen plikt til å kjøpe avtalens gjenstand verken i selve avtalen eller i separat avtale; en slik plikt skal anses for å foreligge dersom kredittgiveren ensidig bestemmer at dette er tilfellet,
 - e) kredittavtaler i form av en kontokredittordning der kreditten skal tilbakebetales innen én måned,
 - f) kredittavtaler der kreditten blir gitt rentefritt og uten andre omkostninger, samt kredittavtaler der kreditten skal tilbakebetales innen tre måneder og det bare skal betales ubetydelige omkostninger,
 - g) kredittavtaler der en arbeidsgiver gir kreditt til sine ansatte som en sekundær virksomhet, rentefritt eller til en effektiv årlig rente som er lavere enn den som gjelder i markedet, og som generelt ikke tilbys allmennheten,

⁽¹⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23. Beslutningen endret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 av 22.7.2006, s. 11).

⁽²⁾ EUT C 321 av 31.12.2003, s. 1.

- h) kredittavtaler som er inngått med verdipapirforetak som definert i artikkel 4 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/39/EF av 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter⁽¹⁾, eller med kredittinstitusjoner som definert i artikkel 4 i direktiv 2006/48/EF, med det formål å gjøre det mulig for en investor å gjennomføre en transaksjon knyttet til ett eller flere av instrumentene oppført i avsnitt C i vedlegg I til direktiv 2004/39/EF, der verdipapirforetaket eller kredittinstitusjonen som gir kreditten, er involvert i en slik transaksjon,
- i) kredittavtaler som er resultat av et forlik ved en domstol eller en annen lovfestet myndighet,
- j) kredittavtaler som gjelder en kostnadsfri betalingsutsettelse for en eksisterende gjeldspost,
- k) kredittavtaler der forbrukeren ved inngåelsen av avtalen blir anmodet om å deponere en gjenstand som sikkerhet hos kredittgiveren, og der forbrukerens forpliktelse er strengt begrenset til den gjenstand som er stilt som sikkerhet,
- l) kredittavtaler som gjelder lån gitt til en avgrenset del av allmennheten i henhold til en lovbestemmelse med allmennnyttig formål og til en lavere rente enn den som gjelder i markedet, eller rentefritt eller på andre vilkår som er gunstigere for forbrukeren enn de vilkår som gjelder i markedet, og til en rente som ikke er høyere enn de satser som gjelder i markedet.
3. Når det gjelder kredittavtaler i form av en kontokredittordning der kreditten skal tilbakebetales på anmodning eller innen tre måneder, får bare artikkel 1-3, artikkel 4 nr. 1, artikkel 4 nr. 2 bokstav a)-c), artikkel 4 nr. 4, artikkel 6-9, artikkel 10 nr. 1, artikkel 10 nr. 4, artikkel 10 nr. 5, artikkel 12, 15, 17 og artikkel 19-32 anvendelse.
4. Når det gjelder kredittavtaler der kreditten gis i form av overskridelse, får bare artikkel 1-3, artikkel 18, 20 og 22-32 anvendelse.
5. Medlemsstatene kan fastsette at bare artikkel 1-4, artikkel 6, 7 og 9, artikkel 10 nr. 1, artikkel 10 nr. 2 bokstav a)-h) og bokstav l), artikkel 10 nr. 4 og artikkel 11, 13 og 16-32 får anvendelse på kredittavtaler inngått av en organisasjon som
- a) er opprettet til gjensidig fordel for sine medlemmer,
- b) ikke skaper overskudd for andre personer enn sine medlemmer,
- c) oppfyller et sosialt formål som kreves i henhold til nasjonal lovgivning,
- d) mottar og forvalter bare medlemmenes oppsparte midler og gir kreditt bare til sine medlemmer, og
- e) gir kreditt på grunnlag av en effektiv årlig rente som er lavere enn den som gjelder i markedet, eller er underlagt en øvre grense fastsatt i nasjonal lovgivning,

og der medlemskap er forbeholdt personer som er bosatt eller ansatt på et bestemt sted, eller ansatte og pensjonerte ansatte hos en bestemt arbeidsgiver, eller personer som oppfyller andre krav fastsatt i henhold til nasjonal lovgivning som grunnlag for et felles bånd mellom medlemmene.

Medlemsstatene kan unnta kredittavtaler inngått av en slik organisasjon fra anvendelsen av dette direktiv dersom den samlede verdien av alle eksisterende kredittavtaler som organisasjonen har inngått, er ubetydelig i forhold til den samlede verdien av alle eksisterende kredittavtaler i den medlemsstat der organisasjonen er basert, og den samlede verdien av alle eksisterende kredittavtaler som alle slike organisasjoner i vedkommende medlemsstat har inngått, er mindre enn 1 % av den samlede verdien av alle eksisterende kredittavtaler som er inngått i vedkommende medlemsstat.

Medlemsstatene skal hvert år vurdere om vilkårene for anvendelse av slike unntak fortsatt foreligger og treffe tiltak for å oppheve unntaket dersom de anser at vilkårene ikke lenger er oppfylt.

6. Medlemsstatene kan fastsette at bare artikkel 1-4, artikkel 6, 7 og 9, artikkel 10 nr. 1, artikkel 10 nr. 2 bokstav a)-i) samt bokstav l) og r), artikkel 10 nr. 4, artikkel 11, 13, 16 samt artikkel 18-32 får anvendelse på kredittavtaler der det er fastsatt at kredittgiveren og forbrukeren avtaler vilkår for betalingsutsettelse eller tilbakebetaling, dersom forbrukeren allerede misligholder den opprinnelige kredittavtalen og dersom

- a) slike ordninger sannsynligvis vil hindre rettergang for slikt mislighold, og
- b) vilkårene for forbrukeren ikke blir mindre gunstige enn dem som er fastsatt i den opprinnelige kredittavtalen.

Dersom kredittavtalen omfattes av nr. 3, får imidlertid bare bestemmelsene i nevnte nummer anvendelse.

Artikkel 3

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- a) «forbruker» enhver fysisk person som ved transaksjoner som omfattes av dette direktiv, opptre utenfor rammen av sin forretnings- eller yrkesvirksomhet,
- b) «kredittgiver» en fysisk eller juridisk person som gir eller lover å gi kreditt som et ledd i sin forretnings- eller yrkesvirksomhet,

⁽¹⁾ EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 2008/10/EF (EUT L 76 av 19.3.2008, s. 33).

- c) «kredittavtale» en avtale der en kredittgiver gir eller lover å gi kreditt til en forbruker i form av en betalingsutsettelse, et lån eller en annen tilsvarende finansieringsform, unntatt avtaler om løpende yting av tjenester eller levering av varer av samme art, der forbrukeren betaler i avdrag så lenge de ytes eller leveres,
- d) «kontokredittordning» en uttrykkelig kredittavtale der en kredittgiver gir en forbruker tilgang til midler som overstiger innestående på forbrukerens foliokonto,
- e) «overskridelse» en stilltiende akseptert overskridelse der en kredittgiver tillater at en forbruker utnytter midler som overstiger innestående på forbrukerens foliokonto eller den avtalte kontokreditten,
- f) «kredittformidler» en fysisk eller juridisk person som ikke opptrer som kredittgiver, og som innenfor rammen av sin forretnings- eller yrkesvirksomhet mot et gebyr, som kan ha form av penger eller en annen avtalt form for økonomisk fordel,
- i) presenterer eller tilbyr kredittavtaler til forbrukere,
- ii) bistår forbrukere ved å utføre forberedende arbeid i forbindelse med andre kredittavtaler enn dem som er omhandlet i punkt i) eller
- iii) inngår kredittavtaler med forbrukere på vegne av kredittgiveren,
- g) «forbrukerens samlede kredittkostnader» alle kostnader, herunder renter, provisjon, skatter og alle andre former for gebyrer som forbrukeren må betale i forbindelse med kredittavtalen, og som er kjent for kredittgiveren, bortsett fra gebyrer til notarius publicus; kostnader for tilleggstenester knyttet til kredittavtalen, særlig forsikringspremier, omfattes også dersom inngåelse av en tilleggstenesteavtale er obligatorisk for å oppnå kreditten eller oppnå denne på de vilkår som er markedsført,
- h) «samlet beløp som forbrukeren skal betale» summen av det samlede kredittbeløp og forbrukerens samlede kredittkostnader,
- i) «effektiv årlig rente» forbrukerens samlede kredittkostnader uttrykt som en årlig prosentandel av det samlede kredittbeløpet, og der det er relevant, medregnet kostnadene omhandlet i artikkel 19 nr. 2,
- j) «lånerente» renten uttrykt som en fast eller variabel presentsats som anvendes på årsbasis på den utnyttede kredittmuligheten,
- k) «fast lånerente» at kredittgiveren og forbrukeren i kredittavtalen avtaler én lånerente for hele kredittavtalens løpetid eller flere lånerenter for delperioder med anvendelse utelukkende av en fast, bestemt rentesats. Dersom ikke alle lånerenter er fastsatt i kredittavtalen, skal lånerenten anses for å være fast bare for de delperiodene der lånerentene er fastsatt utelukkende ved en fast, bestemt rentesats avtalt ved inngåelsen av kredittavtalen,
- l) «samlet kredittbeløp» den øvre grensen for eller summen av alle beløp som blir gjort tilgjengelige i henhold til en kredittavtale,
- m) «varig medium» enhver innretning som gjør forbrukeren i stand til å lagre opplysninger som er rettet til vedkommen personlig, på en slik måte at opplysningene er tilgjengelige for bruk i framtiden i et tidsrom som er tilstrekkelig for opplysningenes formål, og som gir mulighet til uendret gjengivelse av de lagrede opplysningene,
- n) «tilknyttet kredittavtale» en kredittavtale der
- i) den aktuelle kreditten utelukkende tjener til å finansiere en avtale om levering av bestemte varer eller yting av en bestemt tjeneste, og
- ii) disse to avtalene objektivt sett utgjør en forretningsmessig enhet; en forretningsmessig enhet skal anses for å foreligge dersom leverandøren eller tjenesteyteren selv finansierer forbrukerens kreditt eller, dersom kredittgiveren finansieres av tredjemann, dersom kredittgiveren benytter leverandørens eller tjenesteyterens tjenester i forbindelse med inngåelsen eller utarbeidingen av kredittavtalen, eller dersom levering av en bestemt vare eller yting av en bestemt tjeneste er uttrykkelig angitt i kredittavtalen.

KAPITTEL II

OPPLYSNINGER OG PRAKSIS FØR INNGÅELEN AV KREDITTAVTALEN

Artikkel 4

Standardopplysninger som skal inngå i reklamen

1. All reklame for kredittavtaler som angir en rentesats eller andre tall knyttet til forbrukerens kredittkostnad, skal inneholde standardopplysninger i samsvar med denne artikkel.

Denne plikten gjelder ikke når nasjonal lovgivning krever at det oppgis en effektiv årlig rente i reklame for kredittavtaler som ikke angir noen rentesats eller tall knyttet til forbrukerens kredittkostnader i henhold til første ledd.

2. Standardopplysningene skal på en klar, kortfattet og tydelig måte og ved hjelp av et representativt eksempel opplyse om

- a) lånerenten, fast eller variabel eller begge deler, sammen med opplysninger om eventuelle omkostninger som er medregnet i forbrukerens samlede kredittkostnader,
- b) samlet kredittbeløp,
- c) effektiv årlig rente; når det dreier seg om en kredittavtale av den art som er omhandlet i artikkel 2 nr. 3, kan medlemsstatene bestemme at det ikke er nødvendig å oppgi effektiv årlig rente,
- d) dersom det er relevant, kredittavtalens løpetid,
- e) dersom det dreier seg om en kreditt i form av betalingsutsettelse for en bestemt vare eller tjeneste, kontantprisen og beløpet for en eventuell forhåndsbetaling, samt
- f) dersom det er relevant, samlet beløp som forbrukeren skal betale og avdragsbeløpet.

3. Dersom inngåelsen av en avtale om en tilleggstjeneste knyttet til kredittavtalen, særlig en forsikring, er obligatorisk for å oppnå kreditten eller for å oppnå kreditten på de vilkår som er markedsført, og kostnaden ved denne tilleggstjenesten ikke kan fastsettes på forhånd, skal plikten til å inngå vedkommende avtale også angis på en klar, kortfattet og tydelig måte, sammen med effektiv årlig rente.

4. Denne artikkel berører ikke direktiv 2005/29/EF.

Artikkel 5

Opplysninger før avtale inngås

1. I god tid før forbrukeren blir bundet av en kredittavtale eller et tilbud om en kredittavtale skal kredittgiveren, og eventuelt kredittformidleren, på grunnlag av de kredittvilkår som kredittgiveren tilbyr, samt eventuelt de ønskene som er uttrykt og de opplysningene som er gitt av forbrukeren, gi forbrukeren de opplysningene som er nødvendige for å kunne sammenligne ulike tilbud og treffe en velbegrunnet beslutning om hvorvidt en kredittavtale skal inngås. Slike opplysninger, på papir eller på et annet varig medium, skal gis ved bruk av skjemaet for standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt i vedlegg II. Kredittgiveren skal anses for å ha oppfylt opplysningskravene i dette nummer og i artikkel 3 nr. 1 og 2 i direktiv 2002/65/EF dersom vedkommende har gitt opplysningene i skjemaet for de standardiserte europeiske opplysningene om forbrukerkreditt.

Opplysningene skal angi

- a) typen kreditt,
- b) kredittgiverens identitet og geografiske adresse samt eventuelt den aktuelle kredittformidlerens identitet og geografiske adresse,

- c) det samlede kredittbeløpet og vilkårene for utnyttelse av kredittmuligheten,
- d) kredittavtalens løpetid,
- e) ved kreditt i form av betalingsutsettelse for en bestemt vare eller tjeneste og tilknyttede kredittavtaler, vedkommende vare eller tjeneste og dennes kontantpris,
- f) lånerenten, vilkårene for anvendelse av lånerenten og, der det er tilgjengelig, en indeks eller referanserente som gjelder for den opprinnelige lånerenten, samt tidsrom, vilkår og framgangsmåte for endring av lånerenten; dersom forskjellige lånerenter får anvendelse under ulike omstendigheter, de ovennevnte opplysningene for alle relevante rentesatser,
- g) effektiv årlig rente og samlet beløp som forbrukeren skal betale, illustrert ved et representativt eksempel som inneholder alle forutsetningene som er benyttet for å beregne renten; dersom forbrukeren har informert kredittgiveren om ett eller flere elementer i den kreditt vedkommende foretrekker, for eksempel kredittavtalens løpetid og det samlede kredittbeløpet, skal kredittgiveren ta hensyn til disse elementene; dersom en kredittavtale gir ulike muligheter for utnyttelse av kredittmuligheten med ulike omkostninger eller lånerenter, og kredittgiveren benytter forutsetningen i vedlegg I del II bokstav b), skal kredittgiveren angi at andre ordninger for utnyttelse av kredittmuligheten for denne typen kredittavtale kan føre til høyere effektive årlige renter,
- h) beløp, antall og hyppighet for betalinger som forbrukeren skal foreta, og eventuelt i hvilken rekkefølge betalingene vil bli fordelt på ulike utestående balanser med ulike lånesatser med sikte på tilbakebetaling,
- i) der det er relevant, omkostningene for å forvalte en eller flere kontoer der både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten registreres, med mindre det er frivillig å åpne en konto, omkostningene for å benytte et betalingsmiddel for både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten, andre omkostninger som følger av kredittavtalen samt på hvilke vilkår disse omkostningene kan endres,
- j) der det er relevant, om det er kostnader som skal betales av forbrukeren til notarius publicus ved inngåelsen av kredittavtalen,
- k) en eventuell plikt til å inngå en avtale om tilleggstjenester knyttet til kredittavtalen, særlig en forsikringspolise, der inngåelse av en slik avtale er obligatorisk for å oppnå kreditten eller for å oppnå kreditten på de vilkår som er markedsført,
- l) gjeldende rentesats ved for sen betaling og ordninger for justering av denne, samt, der det er relevant, eventuelle omkostninger som skal betales ved mislighold,

- m) en advarsel om følgene av manglende betalinger,
- n) der det er relevant, hvilke sikkerheter som kreves,
- o) hvorvidt det foreligger en angrerett eller ikke,
- p) retten til førtidig tilbakebetaling og, der det er relevant, opplysninger om kredittgiverens rett til kompensasjon og hvordan slik kompensasjon skal fastsettes i samsvar med artikkel 16,
- q) forbrukerens rett til umiddelbart og kostnadsfritt å bli informert i henhold til artikkel 9 nr. 2 om resultatet av et informasjonssøk i en database som er utført for å vurdere forbrukerens kredittverdighet,
- r) forbrukerens rett til på anmodning og kostnadsfritt å få et eksemplar av utkastet til kredittavtale. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse dersom kredittgiveren på tidspunktet for anmodningen ikke er villig til å inngå kredittavtalen med forbrukeren, og
- s) dersom det er relevant, i hvilket tidsrom kredittgiveren er bundet av opplysningene som er gitt før avtalen inngås.

Alle tilleggsopplysninger fra kredittgiveren til forbrukeren skal gis i et separat dokument som kan vedlegges skjemaet for standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt.

2. Dersom kommunikasjonen skjer via taletelefoni, som omhandlet i artikkel 3 nr. 3 i direktiv 2002/65/EF, skal beskrivelsen av de viktigste egenskapene ved den finansielle tjenesten som skal ytes i henhold til artikkel 3 nr. 3 bokstav b) annet strekpunkt i nevnte direktiv, omfatte minst de opplysningene som er omhandlet i nr. 1 bokstav c), d), e), f) og h) i denne artikkel, samt effektiv årlig rente illustrert ved et representativt eksempel og det samlede beløp som forbrukeren skal betale.

3. Dersom avtalen er inngått på forbrukerens anmodning ved bruk av ett eller flere fjernkommunikasjonsmidler som gjør at opplysningene ikke kan gis i samsvar med nr. 1, særlig i tilfellet omhandlet i nr. 2, skal kredittgiveren gi forbrukeren de fullstendige opplysningene som skal gis før avtalen inngås, ved bruk av skjemaet for standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt, umiddelbart etter inngåelsen av kredittavtalen.

4. På anmodning skal forbrukeren, i tillegg til å motta de standardiserte europeiske opplysningene om forbrukerkreditt, kostnadsfritt få et eksemplar av utkastet til kredittavtale. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse dersom kredittgiveren på tidspunktet for anmodningen ikke er villig til å inngå kredittavtalen med forbrukeren.

5. I tilfelle av en kredittavtale der forbrukerens betalinger ikke umiddelbart fører til en tilsvarende nedbetaling av det samlede kredittbeløpet, men benyttes til å bygge opp kapital i de perioder og på de vilkår som er fastsatt i kredittavtalen eller i en tilleggsavtale, skal det i de opplysningene som kreves før avtalen inngås i henhold til nr. 1, klart og kortfattet angis at

slike kredittavtaler ikke utgjør noen garanti for tilbakebetaling av det samlede utnyttede kredittbeløpet i henhold til kredittavtalen, med mindre en slik garanti er gitt.

6. Medlemsstatene skal sikre at kredittgivere og eventuelle kredittformidlere gir tilstrekkelige forklaringer til forbrukeren, slik at forbrukeren settes i stand til å vurdere om den foreslåtte kredittavtalen passer vedkommendes behov og økonomiske situasjon, eventuelt ved å forklare de opplysningene som skal gis før avtalen inngås i samsvar med nr. 1, de foreslåtte produktens viktigste egenskaper og de særlige virkningene disse kan få for forbrukeren, herunder følgene av forbrukerens betalingsmislighold. Medlemsstatene kan bestemme hvordan, i hvilket omfang og av hvem slik bistand skal gis, avhengig av de særlige omstendighetene ved situasjonen der kredittavtalen tilbys, den personen den blir tilbudt til og hvilken type kreditt som tilbys.

Artikkel 6

Opplysningskrav før inngåelse av visse kredittavtaler i form av en kontokredittordning og av visse særlige kredittavtaler

1. I god tid før forbrukeren blir bundet av en kredittavtale eller et tilbud om en kredittavtale som omhandlet i artikkel 2 nr. 3, 5 eller 6, skal kredittgiveren, og eventuelt kredittformidleren, på grunnlag av de kredittvilkår som kredittgiveren tilbyr, samt eventuelt de ønskene som er uttrykt og de opplysningene som er gitt av forbrukeren, gi forbrukeren de opplysningene som er nødvendige for å kunne sammenligne ulike tilbud og treffe en velbegrunnet beslutning om hvorvidt en kredittavtale skal inngås.

Opplysningene skal angi

- a) typen kreditt,
- b) kredittgiverens identitet og geografiske adresse samt eventuelt den aktuelle kredittformidlerens identitet og geografiske adresse,
- c) det samlede kredittbeløpet,
- d) kredittavtalens løpetid,
- e) lånerenten, vilkårene for anvendelsen av lånerenten, en eventuell indeks eller referanserente som gjelder for den opprinnelige lånerenten, de omkostninger som anvendes fra det tidspunkt kredittavtalen inngås, samt, dersom det er relevant, på hvilke vilkår disse omkostningene kan endres,
- f) effektiv årlig rente illustrert ved et representativt eksempel som inneholder alle forutsetningene som er benyttet for å beregne renten,
- g) vilkår og framgangsmåte for å heve kredittavtalen,

- h) når det gjelder kredittavtaler som omhandlet i artikkel 2 nr. 3, og der det er relevant, en opplysning om at forbrukeren når som helst kan bli anmodet om å tilbakebetale hele kredittbeløpet,
- i) gjeldende rentesats ved for sen betaling og ordninger for justering av denne, samt, der det er relevant, eventuelle omkostninger som skal betales ved mislighold,
- j) forbrukerens rett til umiddelbart og kostnadsfritt å bli informert i henhold til artikkel 9 nr. 2 om resultatet av et informasjonssøk i en database som er utført for å vurdere forbrukerens kredittverdighet,
- k) når det gjelder kredittavtaler som omhandlet i artikkel 2 nr. 3, opplysninger om de omkostninger som gjelder fra det tidspunkt slike avtaler inngås og, dersom dette er relevant, på hvilke vilkår disse omkostningene kan endres,
- l) dersom det er relevant, i hvilket tidsrom kredittgiveren er bundet av opplysningene som er gitt før avtalen inngås.

Slike opplysninger skal gis på papir eller på et annet varig medium, og alle opplysninger skal være like tydelig angitt. Opplysningene kan gis ved bruk av skjemaet for standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt i vedlegg III. Kredittgiveren skal anses for å ha oppfylt opplysningskravene i dette nummer og i artikkel 3 nr. 1 og 2 i direktiv 2002/65/EF dersom vedkommende har gitt opplysningene i skjemaet for standardiserte europeiske opplysninger om forbrukerkreditt.

2. Når det gjelder en kredittavtale av den art som er omhandlet i artikkel 2 nr. 3, kan medlemsstatene bestemme at det ikke er nødvendig å oppgi effektiv årlig rente.

3. Når det gjelder en kredittavtale som omhandlet i artikkel 2 nr. 5 og 6, skal de opplysningene som gis til forbrukeren i samsvar med nr. 1 i denne artikkel, også omfatte

- a) beløp, antall og hyppighet for betalinger som forbrukeren skal foreta, og eventuelt i hvilken rekkefølge betalingene vil bli fordelt på ulike utestående balanser med ulike lånesatser med sikte på tilbakebetaling, og
- b) retten til førtidig tilbakebetaling og, der det er relevant, opplysninger om kredittgiverens rett til kompensasjon og hvordan slik kompensasjon skal fastsettes.

Dersom kredittavtalen omfattes av artikkel 2 nr. 3, får imidlertid bare bestemmelsene i nr. 1 i denne artikkel anvendelse.

4. Dersom kommunikasjonen skjer via taletelefoni, og dersom forbrukeren anmoder om at kontokredittordningen blir gjort tilgjengelig med umiddelbar virkning, skal imidlertid beskrivelsen av de viktigste egenskapene ved den finansielle tjenesten minst omfatte de opplysningene som er omhandlet i nr. 1 bokstav c), e), f) og h). I kredittavtaler av den art som er

omhandlet i nr. 3, skal beskrivelsen av de viktigste egenskapene i tillegg inneholde en nærmere angivelse av kredittavtalens løpetid.

5. Uten hensyn til unntaket i artikkel 2 nr. 2 bokstav e) skal medlemsstatene minst anvende kravene i nr. 4 første punktum i denne artikkel på kredittavtaler i form av en kontokredittordning og der kreditten skal tilbakebetales innen én måned.

6. På anmodning skal forbrukeren, i tillegg til opplysningene omhandlet i nr. 1-4, kostnadsfritt få et eksemplar av utkastet til kredittavtale med de avtaleopplysningene som er fastsatt i artikkel 10, i den utstrekning nevnte artikkel får anvendelse. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse dersom kredittgiveren på tidspunktet for anmodningen ikke er villig til å inngå kredittavtalen med forbrukeren.

7. Dersom avtalen er inngått på forbrukerens anmodning ved bruk av ett eller flere fjernkommunikasjonsmidler som gjør at opplysningene ikke kan gis i samsvar med nr. 1 og 3, herunder i tilfellene omhandlet i nr. 4, skal kredittgiveren umiddelbart etter at kredittavtalen er inngått, oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 1 og 3 ved å gi forbrukeren de opplysningene som skal gis før avtalen inngås, i henhold til artikkel 10, i den utstrekning nevnte artikkel får anvendelse.

Artikkel 7

Unntak fra kravene til opplysninger som skal gis før avtalen inngås

Artikkel 5 og 6 får ikke anvendelse på leverandører av varer eller tjenester som opptre som kredittformidlere som en tilleggsfunksjon. Dette berører ikke kredittgiverens plikt til å sikre at forbrukeren mottar de opplysningene som skal gis før avtalen inngås, og som er omhandlet i nevnte artikler.

Artikkel 8

Plikt til å vurdere forbrukerens kredittverdighet

1. Medlemsstatene skal sikre at kredittgiveren, før kredittavtalen inngås, vurderer forbrukerens kredittverdighet på grunnlag av tilstrekkelige opplysninger som, der det er relevant, er gitt av forbrukeren, og, når det er nødvendig, på grunnlag av et informasjonssøk i en relevant database. Medlemsstater hvis lovgivning krever at kredittgivere vurderer forbrukeres kredittverdighet på grunnlag av et informasjonssøk i en relevant database, kan beholde dette kravet.

2. Medlemsstatene skal sikre at dersom partene avtaler å endre det samlede kredittbeløpet etter inngåelsen av kredittavtalen, skal kredittgiveren ajourføre den finansielle informasjon som vedkommende har til rådighet om forbrukeren, og vurdere forbrukerens kredittverdighet før det skjer en vesentlig økning av det samlede kredittbeløpet.

KAPITTEL III

DATABASETILGANG

Artikkel 9

Databasetilgang

1. Hver medlemsstat skal i tilfelle av kreditt over landegrensene sikre tilgang for kredittgivere fra andre medlemsstater til databaser som benyttes i den medlemsstaten for å vurdere forbrukeres kredittverdighet. Vilåårene for tilgang skal ikke innebåre forskjellsbehandling.
2. Dersom en kredittsøknad blir avvist på grunnlag av informasjonssøk i en database, skal kredittgiveren umiddelbart og uten omkostninger underrette forbrukeren om resultatet av et slikt informasjonssøk og gi opplysningene om den databasen der søket ble gjort.
3. Opplysningene skal gis med mindre dette er forbudt i henhold til annet fellesskapsregelverk eller er i strid med offentlig orden eller offentlig sikkerhet.
4. Denne artikkel berører ikke anvendelsen av europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁽¹⁾.

KAPITTEL IV

OPPLYSNINGER OG RETTIGHETER I FORBINDELSE MED KREDITTAVTALER

Artikkel 10

Opplysninger som skal gis i kredittavtaler

1. Kredittavtaler skal utarbeides på papir eller på et annet varig medium.

Alle avtalepartene skal få et eksemplar av kredittavtalen. Denne artikkel berører ikke eventuelle nasjonale regler for gyldig inngåelse av kredittavtaler som er i samsvar med fellesskapsretten.
2. Kredittavtalen skal på en klar og kortfattet måte angi
 - a) typen kreditt,
 - b) avtalepartenes identitet og geografiske adresse samt eventuelt den aktuelle kredittformidlerens identitet og geografiske adresse,
 - c) kredittavtalens løpetid,
 - d) det samlede kredittbeløpet og vilåårene for utnyttelse av kredittmuligheten,

- e) i tilfelle av en kreditt i form av betalingsutsettelse for bestemte varer eller tjenester, eller i tilfelle av tilknyttede kredittavtaler, vedkommende vare eller tjeneste og dens kontantpris,
- f) lånerenten, vilåårene for anvendelse av lånerenten og, der det er tilgjengelig, en indeks eller referanserente som gjelder for den opprinnelige lånerenten, samt tidsrom, vilåår og framgangsmåte for endring av lånerenten; dersom forskjellige lånerenter får anvendelse under ulike omstendigheter, de ovennevnte opplysningene for alle relevante rentesatser,
- g) effektiv årlig rente og samlet beløp som forbrukeren skal betale, beregnet på det tidspunkt kredittavtalen inngås; alle forutsetningene som er benyttet for å beregne denne renten, skal angis,
- h) beløp, antall og hyppighet for betalinger som forbrukeren skal foreta, og eventuelt i hvilken rekkefølge betalingene vil bli fordelt på ulike utestående balanser med ulike lånesatser med sikte på tilbakebetaling,
- i) når det gjelder nedbetaling av kapitalen i forbindelse med en kredittavtale med fast løpetid, forbrukerens rett til på anmodning og uten omkostninger når som helst i kredittavtalens løpetid å få en kontoutskrift i form av en nedbetalingstabell.

Nedbetalingstabellen skal vise skyldige betalinger samt de tidsrom og vilåår som er knyttet til betalingen av disse beløpene; tabellen skal inneholde en spesifikasjon av hver tilbakebetaling som viser nedbetaling av kapitalen, den rente som er beregnet på grunnlag av lånerenten og, der det er relevant, eventuelle tilleggskostnader; dersom renten ikke er fast, eller tilleggskostnadene kan endres i henhold til kredittavtalen, skal nedbetalingstabellen klart og kortfattet vise at opplysningene i tabellen er gyldige bare inntil neste endring av lånerenten eller tilleggskostnadene i samsvar med kredittavtalen,

- j) dersom omkostninger og renter skal betales uten at kapitalen nedbetales, en oppstilling som viser tidsrom og vilåår for betaling av renten og av eventuelle tilknyttede faste omkostninger og engangsomkostninger,
- k) der det er relevant, omkostningene for å forvalte en eller flere kontoer der både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten registreres, med mindre det er frivillig å åpne en konto, omkostningene for å benytte et betalingsmiddel for både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten, andre omkostninger som følger av kredittavtalen samt på hvilke vilåår disse omkostningene kan endres,
- l) gjeldende rentesats ved for sen betaling som fastsatt på tidspunktet for inngåelse av kredittavtalen, og vilåårene for justering av denne, samt eventuelle omkostninger som skal betales ved mislighold,

⁽¹⁾ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31. Direktivet endret ved forordning (EF) nr. 1882/2003 (EUT L 284 av 31.10.2003, s. 1).

- m) en advarsel om følgene av manglende betalinger,
- n) der det er relevant, at det skal betales gebyrer til notarius publicus,
- o) eventuell sikkerhet og forsikring som kreves,
- p) om det foreligger en angrerett eller ikke, fristen for bruk av denne retten samt andre vilkår for å bruke den, herunder opplysninger om forbrukerens plikt til å betale den kapital som er utnyttet, og rentene i samsvar med artikkel 14 nr. 3 bokstav b), samt hvilket rentebeløp som skal betales per dag,
- q) opplysninger om de rettighetene som følger av artikkel 15, samt vilkårene for å utøve disse rettighetene,
- r) retten til førtidig tilbakebetaling, framgangsmåten ved førtidig tilbakebetaling og, der det er relevant, opplysninger om kredittgiverens rett til kompensasjon og hvordan slik kompensasjon skal fastsettes,
- s) framgangsmåten for utøvelse av retten til å si opp kredittavtalen,
- t) om det foreligger noen utenrettslig klage- og erstatningsordning for forbrukeren, og dersom dette er tilfellet, metodene for å få tilgang til denne,
- u) der det er relevant, andre avtalevilkår
- v) der det er relevant, navn og adresse på vedkommende tilsynsmyndighet.
- c) kredittavtalens løpetid,
- d) det samlede kredittbeløpet og vilkårene for utnyttelse av kredittmuligheten,
- e) lånerenten, vilkårene for anvendelse av lånerenten og, der det er tilgjengelig, en indeks eller referanserente som gjelder for den opprinnelige lånerenten, samt tidsrom, vilkår og framgangsmåte for endring av lånerenten; dersom forskjellige lånerenter får anvendelse under ulike omstendigheter, de ovennevnte opplysningene for alle relevante rentesatser,
- f) effektiv årlig rente og forbrukerens samlede kredittkostnader, beregnet på det tidspunkt kredittavtalen inngås; alle forutsetningene som er benyttet for å beregne denne renten i henhold til artikkel 19 nr. 2, sammenholdt med artikkel 3 bokstav g) og i), skal angis; medlemsstatene kan bestemme at det ikke er nødvendig å oppgi effektiv årlig rente,
- g) en opplysning om at forbrukeren når som helst kan bli anmodet om å tilbakebetale hele kredittbeløpet,
- h) vilkår for bruk av retten til å gå fra kredittavtalen, og
- i) opplysninger om de omkostninger som påløper fra det tidspunkt slike avtaler inngås og, dersom det er relevant, på hvilke vilkår disse omkostningene kan endres.

Artikkel 11

Opplysninger om lånerenten

3. Når nr. 2 bokstav i) får anvendelse, skal kredittgiveren når som helst i kredittavtalens løpetid uten omkostninger gi forbrukeren tilgang til en kontoutskrift i form av en nedbetalingstabell.

4. I tilfelle av en kredittavtale der forbrukerens betalinger ikke umiddelbart fører til en tilsvarende nedbetaling av det samlede kredittbeløpet, men benyttes til å bygge opp kapital i de perioder og på de vilkår som er fastsatt i kredittavtalen eller i en tilleggsavtale, skal det i de opplysningene som kreves i henhold til nr. 2, klart og kortfattet angis at slike kredittavtaler ikke utgjør noen garanti for tilbakebetaling av det samlede utnyttede kredittbeløpet i henhold til kredittavtalen, med mindre en slik garanti er gitt.

5. Når det gjelder kredittavtaler i form av kontokredittordninger som omhandlet i artikkel 2 nr. 3, skal følgende angis på en klar og kortfattet måte:

- a) typen kreditt,
- b) avtalepartenes identitet og geografiske adresse samt eventuelt den aktuelle kredittformidlerens identitet og geografiske adresse,

1. Forbrukeren skal, der det er relevant, underrettes om alle endringer i lånerenten på papir eller på et annet varig medium, før endringen trer i kraft. Opplysningene skal omfatte beløpet for de betalingene som skal foretas etter at den nye lånerenten er trådt i kraft, og dersom betalingenes antall eller hyppighet endres, opplysninger om dette.

2. Partene kan imidlertid fastsette i kredittavtalen at opplysningene omhandlet i nr. 1 skal gis til forbrukeren jevnlig i tilfeller der endringen i lånerenten skyldes en endring i en referanserente, den nye referanserenten blir offentliggjort på egnet måte og opplysningene om den nye referanserenten også er tilgjengelige i kredittgiverens forretningslokaler.

Artikkel 12

Plikter i forbindelse med kredittavtaler i form av en kontokredittordning

1. Når en kredittavtale inngås i form av en kontokredittordning, skal forbrukeren jevnlig holdes underrettet ved hjelp av

en kontoutskrift, på papir eller på et annet varig medium, med følgende innhold:

- a) det nøyaktige tidsrommet som kontoutskriften gjelder for,
- b) beløp og datoer for utnyttelse av kredittmuligheten,
- c) saldo fra forrige utskrift og dennes dato,
- d) den nye saldoen,
- e) datoer og beløp for betalinger foretatt av forbrukeren,
- f) den anvendte lånerenten,
- g) eventuelle omkostninger som er anvendt,
- h) der det er relevant, minstebeløpet som skal innbetales.

2. I tillegg skal forbrukeren på papir eller på et annet varig medium underrettes om alle økninger av lånerenten eller av omkostninger som skal betales, før endringen trer i kraft.

Partene kan imidlertid fastsette i kredittavtalen at opplysningene om endringer i lånerenten skal gis til forbrukeren på den måte som er fastsatt i nr. 1, i tilfeller der endringen i lånerenten skyldes en endring i en referanserente, den nye referanserenten blir offentliggjort på egnet måte og opplysningene om den nye referanserenten også er tilgjengelige i kredittgiverens forretningslokaler.

Artikkel 13

Tidsubegrensete kredittavtaler

1. Forbrukeren kan når som helst uten omkostninger heve en tidsubegrenset kredittavtale på standardvilkår, med mindre partene har avtalt en oppsigelsesfrist. En slik frist skal ikke overstige én måned.

Dersom det er fastsatt i kredittavtalen, kan kredittgiveren på standardvilkår heve en tidsubegrenset kredittavtale ved å gi forbrukeren minst to måneders varsel på papir eller på et annet varig medium.

2. Dersom det er fastsatt i kredittavtalen, kan kredittgiveren ut fra objektivt begrunnede hensyn oppheve forbrukerens rett til å utnytte en kredittmulighet i henhold til en tidsubegrenset kredittavtale. Kredittgiveren skal underrette forbrukeren om opphevingen og grunnene til denne på papir eller på et annet varig medium, om mulig før opphevingen og senest umiddelbart etter denne, med mindre det er forbudt å gi slike opplysninger i henhold til annet fellesskapsregelverk, eller dersom dette er i strid med offentlig orden eller offentlig sikkerhet.

Artikkel 14

Angrerett

1. Forbrukeren skal i et tidsrom på 14 kalenderdager kunne gå fra kredittavtalen uten å oppgi noen grunn for dette.

Denne angrefristen skal begynne å løpe

- a) enten fra den dag kredittavtalen inngås, eller
- b) fra den dag forbrukeren mottar avtalevilkårene og opplysningene i samsvar med artikkel 10, dersom dette tidspunktet er senere enn datoen omhandlet i bokstav a) i dette nummer.

2. Dersom det ved en tilknyttet kredittavtale som definert i artikkel 3 bokstav n) allerede er fastsatt i nasjonal lovgivning på tidspunktet for dette direktivs ikrafttredelse at midler ikke kan gjøres tilgjengelige for forbrukeren før utløpet av en bestemt frist, kan medlemsstatene unntaksvis bestemme at fristen omhandlet i nr. 1 i denne artikkel kan reduseres til denne bestemte fristen på uttrykkelig anmodning fra forbrukeren.

3. Dersom forbrukeren bruker sin angrerett, skal denne

- a) for å gi angreretten virkning, før utløpet av fristen nevnt i nr. 1 underrette kredittgiveren om dette i samsvar med opplysningene gitt av kredittgiveren i henhold til artikkel 10 nr. 2 bokstav p) på en måte som kan godtgjøres i samsvar med nasjonal lovgivning. Fristen skal anses for å være overholdt dersom meldingen er sendt før fristen utløper, forutsatt at meldingen er gitt på papir eller på et annet varig medium som er tilgjengelig for kredittgiveren, og
- b) betale til kredittgiveren den kapital og de renter som er påløpt fra det tidspunkt kreditten ble utnyttet og fram til det tidspunkt kapitalen blir tilbakebetalt, uten unødig opphold og senest 30 kalenderdager etter at meldingen om at forbrukeren går fra avtalen er sendt til kredittgiveren. Rentene skal beregnes på grunnlag av den avtalte lånerenten. Kredittgiveren skal ikke ha rett til annen kompensasjon fra forbrukeren dersom denne bruker angreretten, bortsett fra kompensasjon for eventuelle omkostninger som kredittgiveren har betalt til offentlig forvaltning, og som ikke kan tilbakebetales.

4. Dersom en tilleggstjeneste knyttet til kredittavtalen ytes av kredittgiveren eller av tredjemann på grunnlag av en avtale mellom tredjemann og kredittgiveren, skal forbrukeren ikke lenger være bundet av avtalen om denne tilleggstjenesten dersom forbrukeren bruker sin angrerett knyttet til kredittavtalen i samsvar med denne artikkel.

5. Dersom forbrukeren har angrerett i henhold til nr. 1, 3 og 4, får artikkel 6 og 7 i direktiv 2002/65/EF og artikkel 5 i rådsdirektiv 85/577/EØF av 20. desember 1985 om forbrukervern ved avtaler som inngås et annet sted enn på den næringsdrivendes faste forretningssted⁽¹⁾ ikke anvendelse.

6. Medlemsstatene kan bestemme at nr. 1-4 i denne artikkel ikke får anvendelse på kredittavtaler som etter lovgivningen skal inngås med medvirkning fra notarius publicus, forutsatt at denne bekrefter at forbrukeren er garantert de rettigheter som er omhandlet i artikkel 5 og 10.

7. Denne artikkel berører ikke bestemmelser i nasjonal lovgivning om at oppfyllelsen av avtalen ikke kan påbegynnes før etter et nærmere fastsatt tidsrom.

Artikkel 15

Tilknyttede kredittavtaler

1. Dersom forbrukeren har brukt sin angrerett på grunnlag av fellesskapsretten i forbindelse med en avtale om levering av varer eller tjenester, skal vedkommende ikke lenger være bundet av en tilknyttet kredittavtale.

2. Dersom varene eller tjenestene som omfattes av en tilknyttet kredittavtale, ikke leveres eller bare leveres delvis eller ikke er i samsvar med avtalen om levering av varer eller tjenester, skal forbrukeren ha rett til å ta rettslige skritt mot kredittgiveren dersom forbrukeren har tatt rettslige skritt mot leverandøren, men ikke har oppnådd det vedkommende var berettiget til i samsvar med lovgivningen eller avtalen om levering av varer eller tjenester. Medlemsstatene skal fastsette i hvilket omfang og på hvilke vilkår slike rettslige skritt skal kunne tas.

3. Denne artikkel berører ikke nasjonale bestemmelser om at kredittgiveren har solidaransvar for ethvert krav som forbrukeren måtte ha mot leverandøren, i tilfeller der kjøp av varer eller tjenester fra leverandøren er finansiert ved en kredittavtale.

Artikkel 16

Førtidig tilbakebetaling

1. Forbrukeren skal ha rett til når som helst fullt ut eller delvis å oppfylle sine forpliktelser i henhold til en kredittavtale. I slike tilfeller skal forbrukeren ha rett til en reduksjon i de samlede kredittkostnadene, som består av rentene og kostnadene for den gjenværende delen av avtalens løpetid.

2. Ved førtidig tilbakebetaling av kreditt skal kredittgiveren ha rett til rettfærdig og objektivt begrunnet kompensasjon for mulige kostnader som er direkte knyttet til den førtidige tilba-

kebetalingen av kreditten, forutsatt at denne tilbakebetalingen faller innenfor et tidsrom der lånerenten er fast.

Kompensasjonen kan ikke overstige 1 % av det førtidig tilbakebetalte kredittbeløpet dersom tidsrommet mellom den førtidige tilbakebetalingen og den avtalte hevingen av kredittavtalen overstiger ett år. Dersom dette tidsrommet ikke overstiger ett år, kan kompensasjonen ikke overstige 0,5 % av det førtidig tilbakebetalte kredittbeløpet.

3. Kompensasjon for førtidig tilbakebetaling skal ikke kunne kreves

a) dersom tilbakebetalingen er foretatt i henhold til en forsikringsavtale som har som formål å utgjøre en tilbakebetalingsgaranti for kreditten,

b) i forbindelse med kontokredittordninger, eller

c) dersom tilbakebetalingen faller innenfor et tidsrom der lånerenten ikke er fast.

4. Medlemsstatene kan bestemme at

a) kredittgiveren kan kreve kompensasjon bare under forutsetning av at beløpet for den førtidige tilbakebetalingen overstiger den terskelen som er definert i nasjonal lovgivning. Denne terskelen skal ikke overstige 10 000 euro innenfor en tolv måneders periode,

b) kredittgiveren unntaksvis kan kreve en høyere kompensasjon dersom denne kan bevise at det tap som er lidt på grunn av førtidig tilbakebetaling, overstiger det beløp som er fastsatt i henhold til nr. 2.

Dersom kompensasjonen som kredittgiveren krever, overstiger det tap som faktisk er lidt, kan forbrukeren kreve en tilsvarende reduksjon.

I dette tilfelle skal tapet utgjøre forskjellen mellom den opprinnelig avtalte renten og den renten som kredittgiveren kan låne ut det førtidig tilbakebetalte beløpet til i markedet på tidspunktet for den førtidige tilbakebetalingen, idet det tas hensyn til innvirkningen av førtidig tilbakebetaling på administrative kostnader.

5. Kompensasjonen skal ikke overstige rentebeløpet som forbrukeren skulle ha betalt i tidsrommet mellom den førtidige tilbakebetalingen og det avtalte tidspunktet for kredittavtalens opphør.

Artikkel 17

Overdragelse av rettigheter

1. Dersom kredittgiverens rettigheter i henhold til en kredittavtale, eller selve avtalen, overdras til tredjemann, skal forbrukeren ha rett til å gjøre gjeldende samme innsigelser overfor

⁽¹⁾ EFT L 372 av 31.12.1985, s. 31.

den overtakende part som vedkommende kunne gjøre gjeldende overfor den opprinnelige kredittgiveren, herunder motregning når dette er tillatt i vedkommende medlemsstat.

2. Forbrukeren skal holdes underrettet om overdragelsen omhandlet i nr. 1, unntatt i tilfeller der den opprinnelige kredittgiveren, etter avtale med den overtakende part, fortsatt betjener kreditten overfor forbrukeren.

Artikkel 18

Overskridelse

1. I tilfelle av en avtale om å åpne en foliokonto, der det er en mulighet for at forbrukeren tillates å overskride kontoen, skal avtalen i tillegg inneholde opplysningene omhandlet i artikkel 6 nr. 1 bokstav e). Kredittgiveren skal i alle tilfeller regelmessig gi slike opplysninger på papir eller på et annet varig medium.

2. Ved en betydelig overskridelse i et tidsrom på over én måned, skal kredittgiveren, på papir eller på et annet varig medium, omgående underrette forbrukeren om

- a) overskridelsen,
- b) det aktuelle beløpet,
- c) lånerenten,
- d) eventuelle sanksjoner, omkostninger eller morarenter.

3. Denne artikkel berører ikke nasjonal lovgivning om at kredittgiveren skal tilby en annen type kredittprodukt når varigheten av overskridelsen er betydelig.

KAPITTEL V

EFFEKTIV ÅRLIG RENTE

Artikkel 19

Beregning av den effektive årlige renten

1. Den effektive årlige renten, som på årsbasis tilsvarer nåverdien av alle nåværende eller framtidige forpliktelser (utnyttelse av kredittmuligheten, tilbakebetalinger og omkostninger) som er avtalt mellom kredittgiveren og forbrukeren, skal beregnes i samsvar med den matematiske formel i del 1 i vedlegg I.

2. Ved beregning av den effektive årlige renten skal forbrukerens samlede kredittkostnader fastsettes, med unntak av eventuelle omkostninger som forbrukeren skal betale ved manglende oppfyllelse av sine forpliktelser fastsatt i kredittavtalen, samt andre omkostninger enn kjøpsprisen, som forbrukeren skal betale i forbindelse med kjøp av varer eller tjenester, uansett om transaksjonen skjer kontant eller på kreditt.

Kostnadene ved å forvalte en konto der både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten registreres, kostnade-

ne ved å benytte et betalingsmiddel for både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten samt andre kostnader knyttet til betalingstransaksjoner skal inkluderes i forbrukerens samlede kredittkostnader, med mindre åpning av en konto er frivillig og kostnadene i forbindelse med kontoen klart og atskilt er vist i kredittavtalen eller i annen avtale inngått med forbrukeren.

3. Beregningen av den effektive årlige renten skal foretas ut fra den forutsetning at kredittavtalen fortsatt er gyldig i det avtalte tidsrommet, og at kredittgiveren og forbrukeren oppfyller sine forpliktelser i henhold til vilkårene og fristene i kredittavtalen.

4. Når det gjelder kredittavtaler som inneholder vilkår som tillater variasjoner i lånerenten og, der det er relevant, omkostninger som inngår i den effektive årlige renten, men som det ikke er mulig å beregne på beregningstidspunktet, skal den effektive årlige renten beregnes ut fra den forutsetning at lånerenten og andre omkostninger er faste i forhold til det opprinnelige nivået og gjelder fram til kredittavtalen utløper.

5. Dersom det er nødvendig, kan de ytterligere forutsetningene i vedlegg I benyttes ved beregning av den effektive årlige renten.

Dersom forutsetningene fastsatt i denne artikkel og i del II i vedlegg I ikke er tilstrekkelige til å beregne den effektive årlige renten på en enhetlig måte, eller ikke lenger er tilpasset den kommersielle situasjonen på markedet, kan Kommisjonen fastsette nødvendige ytterligere forutsetninger for beregning av den effektive årlige renten, eller endre eksisterende forutsetninger. Disse tiltakene, som har som formål å endre ikke-grunnleggende bestemmelser i dette direktiv, skal vedtas etter framgangsmåten med forskriftskomite med kontroll nevnt i artikkel 25 nr. 2.

KAPITTEL VI

KREDITTGIVERE OG KREDITTFORMIDLERE

Artikkel 20

Regulering av kredittgiveres virksomhet

Medlemsstatene skal påse at kredittgivere blir underlagt tilsyn av et organ eller en myndighet som er uavhengig av finansinstitusjoner, eller at kredittgivere blir lovregulert. Dette berører ikke direktiv 2006/48/EF.

Artikkel 21

Visse plikter for kredittformidlere overfor forbrukere

Medlemsstatene skal påse at

- a) en kredittformidler i reklame og i dokumentasjon rettet mot forbrukere angir omfanget av sine fullmakter, særlig om kredittformidleren arbeider utelukkende med en eller flere kredittgivere eller som uavhengig megler,

- b) eventuelle gebyrer som forbrukeren skal betale til kredittformidleren for dennes tjenester, blir opplyst til forbrukeren og avtales mellom forbrukeren og kredittformidleren på papir eller på et annet varig medium før kredittavtalen inngås,
- c) de eventuelle gebyrer som skal betales av forbrukeren til kredittformidleren for dennes tjenester, blir videreformidlet til kredittgiveren av kredittformidleren for beregning av den effektive årlige renten.

KAPITTEL VII

GJENNOMFØRINGSTILTAK

Artikkel 22

Harmonisering og dette direktivs ufravikelighet

1. I den utstrekning dette direktiv inneholder harmoniserte bestemmelser kan medlemsstatene i nasjonal lovgivning ikke beholde eller innføre bestemmelser som avviker fra dem som er fastsatt i dette direktiv.
2. Medlemsstatene skal sikre at forbrukere ikke kan gi avkall på de rettigheter de er gitt ved bestemmelser i nasjonal lovgivning som gjennomfører dette direktiv, eller som svarer til dette direktivs bestemmelser.
3. Medlemsstatene skal også påse at de bestemmelser de vedtar for å gjennomføre dette direktiv, ikke kan omgås ved måten avtalene er formulert på, særlig ved å integrere utnyttelse av kredittmuligheten eller kredittavtaler som faller inn under virkeområdet for dette direktiv i kredittavtaler hvis egenskap eller formål ville gjøre det mulig å unngå anvendelsen av dette direktiv.
4. Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at forbrukere ikke fratas det vern de er gitt ved dette direktiv ved å velge en tredjestats lovgivning som den lovgivning som får anvendelse på kredittavtalen, dersom kredittavtalen har nær tilknytning til en eller flere medlemsstaters territorium.

Artikkel 23

Sanksjoner

Medlemsstatene skal fastsette regler for sanksjoner ved overtredelse av de nasjonale bestemmelsene som vedtas i henhold til dette direktiv, og treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de blir gjennomført. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

Artikkel 24

Utenrettslig tvisteløsning

1. Medlemsstatene skal sikre at det innføres hensiktsmessige og effektive framgangsmåter for utenrettslig tvisteløsning for løsning av forbrukertvister om kredittavtaler, eventuelt ved bruk av eksisterende organer.

2. Medlemsstatene skal oppfordre disse organene til å samarbeide for også å løse tvister om kredittavtaler over landegrensene.

Artikkel 25

Komitéframgangsmåte

1. Kommisjonen skal bistås av en komité.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5a nr. 1-4 og artikkel 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Artikkel 26

Opplysninger som skal oversendes til Kommisjonen

Når en medlemsstat benytter seg av noen av de lovgivningsmessige valgene omhandlet i artikkel 2 nr. 5 og 6, artikkel 4 nr. 1, artikkel 4 nr. 2 bokstav c), artikkel 6 nr. 2, artikkel 10 nr. 1, artikkel 10 nr. 5 bokstav f), artikkel 14 nr. 2 og artikkel 16 nr. 4, skal den underrette Kommisjonen om dette samt om eventuelle senere endringer. Kommisjonen skal offentliggjøre disse opplysningene på et nettsted eller på en annen lett tilgjengelig måte. Medlemsstatene bør treffe egnede tiltak for å spre disse opplysningene til nasjonale kredittgivere og forbrukere.

Artikkel 27

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 11. juni 2010 vedta og kunnngjøre de bestemmelser som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Medlemsstatene skal anvende disse bestemmelsene fra 11. juni 2010.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunnngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Kommisjonen skal hvert femte år og første gang 11. juni 2013 gjennomgå de terskler som er fastsatt i dette direktiv og dets vedlegg samt de prosentverdier som benyttes ved beregning av den kompensasjon som skal betales ved førtidig tilbakebetaling, og vurdere disse i lys av den økonomiske utviklingen i Fellesskapet og situasjonen i vedkommende marked. Kommisjonen skal også overvåke virkningen på det indre marked og for forbrukere av at det foreligger lovgivningsmessige valg som omhandlet i artikkel 2 nr. 5 og 6, artikkel 4 nr. 1, artikkel 4 nr. 2 bokstav c), artikkel 6 nr. 2, artikkel 10 nr. 1, artikkel 10 nr. 5 bokstav f), artikkel 14 nr. 2 og artikkel 16 nr. 4. Resultatene av dette skal gjøres kjent for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt fulgt av et forslag om å endre terskler og prosentverdier samt de ovennevnte lovgivningsmessige valgene.

*Artikkel 28***Omregning av beløp i euro til nasjonal valuta**

1. For dette direktivs formål skal de medlemsstater som omregner beløpene uttrykt i euro til sin nasjonale valuta, i utgangspunktet benytte den vekslingskursen som gjelder på tidspunktet for vedtakelse av dette direktiv.
2. Medlemsstatene kan runde av de beløp som framkommer etter omregningen, forutsatt at slik avrunding ikke overstiger 10 euro.

KAPITTEL VIII

OVERGANGS- OG SLUTTBESTEMMELSER*Artikkel 29***Oppheving**

Direktiv 87/102/EØF oppheves med virkning fra 11. juni 2010.

*Artikkel 30***Overgangsbestemmelser**

1. Dette direktiv får ikke anvendelse på kredittavtaler som foreligger på det tidspunkt de nasjonale gjennomføringstiltakene trer i kraft.

2. Medlemsstatene skal imidlertid sikre at artikkel 11, 12, 13 og 17, artikkel 18 nr. 1 annet punktum samt artikkel 18 nr. 2 også får anvendelse på tidsbegrensede kredittavtaler som foreligger på det tidspunkt de nasjonale gjennomføringstiltakene trer i kraft.

*Artikkel 31***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

*Artikkel 32***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg, 23. april 2008.

For Europaparlamentet

H.-G. PÖTTERING

President

For Rådet

J. LENARČIČ

Formann

VEDLEGG I

- I. Grunnligning som uttrykker samsvar mellom utnyttelse av kredittmuligheten på den ene siden og tilbakebetalinger og omkostninger på den andre.

Grunnligningen, som fastsetter den effektive årlige renten (EÅR), sammenstiller på årsbasis den samlede nåverdien av utnyttelse av kredittmuligheten på den ene siden og den samlede nåverdien av tilbakebetalinger og betalinger av omkostninger på den andre, dvs.:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-s_l}$$

der

- X er effektiv årlig rente (EÅR),
- m er det tall som tilsvarer siste utnyttelse av kredittmuligheten,
- k er det tall som tilsvarer en utnyttelse av kredittmuligheten slik at $1 \leq k \leq m$,
- C_k er beløpet for utnyttelse av kredittmuligheten k ,
- t_k er tidsintervallet, uttrykt i år eller brøkdeler av et år, mellom tidspunktet for første utnyttelse av kredittmuligheten og tidspunktet for hver senere utnyttelse av kredittmuligheten, slik at $t_1 = 0$,
- m' er det tall som tilsvarer siste tilbakebetaling eller betaling av omkostninger,
- l er det tall som tilsvarer en tilbakebetaling eller en betaling av omkostninger,
- D_l er beløpet for en tilbakebetaling eller en betaling av omkostninger,
- s_l er tidsintervallet, uttrykt i år eller brøkdeler av et år, mellom tidspunktet for første utnyttelse av kredittmuligheten og tidspunktet for hver senere tilbakebetaling eller betaling av omkostninger.

Merknader:

- a) Beløpene som betales av begge parter på forskjellige tidspunkter, skal ikke nødvendigvis være like store, og skal heller ikke nødvendigvis betales med like store tidsintervaller.
- b) Begynnelsestidspunktet er tidspunktet for den første utnyttelse av kredittmuligheten.
- c) Tidsintervallene mellom tidspunktene i beregningen skal uttrykkes i år eller brøkdeler av et år. Et år forutsettes å ha 365 dager (eller 366 dager for skuddår), 52 uker eller tolv like lange måneder. En slik måned forutsettes å ha 30,41666 dager (dvs. 365/12) uansett om det dreier seg om et skuddår eller ikke.
- d) Resultatet av beregningen skal uttrykkes med en nøyaktighet på minst én desimal. Dersom tallet til den etterfølgende desimalen er høyere enn eller lik 5, skal tallet til desimalen forhøyes med 1.
- e) Ligningen kan skrives om ved hjelp av en enkelt sum og begrepet strømmer (A_k), som vil være positive eller negative, med andre ord, enten betalt eller mottatt i løpet av tidsrommene $1-k$, uttrykt i år, dvs.:

$$S = \sum_{k=1}^n (A_k(1+X)^{-t_k}),$$

S er her den nåværende saldoen av strømmene. Dersom målet er å opprettholde strømmenes likeverdighet, vil verdien være lik null.

- II. Ytterligere forutsetninger for beregning av den årlige effektive renten:

- a) Dersom en kredittavtale gir forbrukeren frihet til å utnytte en kredittmulighet, skal det samlede kredittbeløpet anses for å være utnyttet umiddelbart og fullt ut.
- b) Dersom en kredittavtale gir mulighet til å utnytte en kredittmulighet på ulike måter med ulike omkostninger eller lånerenter, skal det samlede kredittbeløpet anses for å være utnyttet til høyeste omkostning og lånerente som er anvendt på den mest vanlige ordningen for utnyttelse av kredittmuligheten for denne typen kredittavtale.

- c) Dersom en kredittavtale generelt gir forbrukeren frihet til å utnytte en kredittmulighet, men på en slik måte at kredittmuligheten pålegger en begrensning med hensyn til kredittbeløp og periode, skal kredittbeløpet anses for å være utnyttet på den tidligste datoen som er fastsatt i kredittavtalen, og i samsvar med nevnte begrensninger for utnyttelse av kredittmuligheten.
 - d) Dersom det ikke foreligger noen fast plan for tilbakebetaling, skal det forutsettes
 - i) at kreditten er gitt for et tidsrom på ett år, og
 - ii) at kreditten vil bli tilbakebetalt i tolv like avdrag og med månedlige intervaller.
 - e) Dersom det foreligger en fast plan for tilbakebetaling, men tilbakebetalingsbeløpene er fleksible, skal hvert tilbakebetalingsbeløp anses for å være det laveste som er fastsatt i avtalen.
 - f) Med mindre noe annet er angitt, og dersom det i avtalen er fastsatt flere datoer for tilbakebetaling, skal kreditten stilles til rådighet og tilbakebetalingene skje på det tidligste av de tidspunkter som er fastsatt i avtalen.
 - g) Dersom den relevante øvre grensen for kreditten ennå ikke er avtalt, skal denne grensen forutsettes å være 1 500 euro.
 - h) Når det gjelder kontokredittordninger, skal det samlede kredittbeløpet anses for å være utnyttet fullt ut og for hele kredittavtalens løpetid. Dersom kredittavtalens løpetid ikke er kjent, skal den effektive årlige renten beregnes ut fra forutsetningen om at kredittens løpetid er tre måneder.
 - i) Dersom ulike rentesatser og omkostninger blir tilbudt i en begrenset periode eller for et begrenset beløp, skal renten og omkostningene anses for å være den høyeste satsen for hele kredittavtalens løpetid.
 - j) Dersom det i forbrukerkredittavtaler er avtalt en fast lånerente i den første perioden, og det ved utløpet av denne perioden skal fastsettes en ny lånerente som deretter jevnlig justeres i samsvar med en avtalt indikator, skal beregningen av den effektive årlige renten baseres på forutsetningen om at lånerenten ved utløpet av perioden for den faste lånerenten er den samme som på tidspunktet for beregning av den effektive årlige renten, basert på verdien av den avtalte indikatoren på dette tidspunktet.
-

VEDLEGG II

STANDARDISERTE EUROPEISKE OPPLYSNINGER OM FORBRUKERKREDITT

1. Kredittgiverens/kredittformidlerens identitet og kontaktopplysninger

Kredittgiver	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	
Dersom relevant:	
Kredittformidler	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	
(*) Disse opplysningene er frivillige for kredittgiveren.	

Der det er angitt «dersom relevant:», må kredittgiveren fylle ut denne rubrikken dersom opplysningene er relevante for kredittproduktet, eller slette de respektive opplysningene eller hele raden dersom opplysningene ikke er relevante for den aktuelle typen kreditt.

Teksten i hakeparentes er en forklaring til kredittgiveren og skal erstattes med tilsvarende opplysninger.

2. Beskrivelse av kredittproduktets viktigste egenskaper

Type kreditt	
Samlet kredittbeløp <i>Det vil si den øvre grensen eller de samlede summene som blir gjort tilgjengelige i henhold til kredittavtalen.</i>	
Vilkår for utnyttelse av kredittmuligheten <i>Det vil si hvordan og når pengene vil kunne benyttes.</i>	
Kredittavtalens løpetid	
Avdrag og eventuelt i hvilken rekkefølge avdragene vil bli fordelt	Forbrukeren skal betale følgende: [Beløp, antall og hyppighet for betalinger som forbrukeren skal foreta] Renter og/eller omkostninger skal betales på følgende måte:
Det samlede beløpet som skal betales <i>Det vil si beløpet for lånt kapital pluss renter og eventuelle omkostninger knyttet til kreditten.</i>	[Summen av samlet kredittbeløp og samlet kredittkostnad]
Dersom relevant: Kreditten er gitt i form av betalingsutsettelse for en vare eller en tjeneste eller er knyttet til levering av bestemte varer eller til yting av en tjeneste Navn på vare/tjeneste Kontantpris	

Dersom relevant:	
Nødvendige sikkerheter	[Type sikkerheter]
<i>Dette er en beskrivelse av den sikkerheten som må stilles i tilknytning til kredittavtalen.</i>	
Dersom relevant: <i>Tilbakebetalinger fører ikke til noen umiddelbar nedbetaling av kapitalen.</i>	

3. Kredittkostnader

Lånerenten eller eventuelt ulike lånerenter som får anvendelse på kredittavtalen	[% – faste eller – variable (med den indeks eller referanserente som er relevant for den opprinnelige lånerenten) – tidsrom]
Effektiv årlig rente (EÅR) <i>Dette er de samlede kostnadene uttrykt som en årlig prosentandel av det samlede kredittbeløpet. Den effektive årlige renten er tatt med her for å gjøre det enklere å sammenligne ulike tilbud.</i>	[% Et representativt eksempel som inneholder alle forutsetninger som benyttes for beregning av den renten som er oppgitt]
Er det, for å oppnå kreditten eller for å oppnå den på de vilkår som blir markedsført, obligatorisk å	
– tegne en forsikringspolise som sikrer kreditten, eller	Ja/nei [dersom ja, angi hva slags forsikring]
– inngå en annen avtale om tilleggstenester?	Ja/nei [dersom ja, angi hva slags tilleggsteneste]
<i>Dersom kostnadene ved disse tjenestene ikke er kjent av kredittgiveren, skal de ikke inkluderes i den effektive årlige renten.</i>	
Tilknyttede kostnader	
Dersom relevant: Det er påkrevd å forvalte en eller flere kontoer for registrering av både betalingstransaksjoner og utnyttelse av kredittmuligheten	
Dersom relevant: Kostnadene ved å bruke et bestemt betalingsmiddel (f.eks. et kredittkort).	
Dersom relevant: Andre kostnader som følger av kredittavtalen	
Dersom relevant: På hvilke vilkår de ovennevnte kostnadene knyttet til kredittavtalen kan endres	
Dersom relevant: Plikt til å betale gebyrer til notarius publicus	
Kostnader ved for sene betalinger	
<i>Manglende betalinger kan få alvorlige følger (f.eks. tvangssalg) og gjøre det vanskeligere å oppnå kreditt.</i>	Du vil bli pålagt å betale [..... (relevant rentesats og ordninger for justering av denne samt eventuelle omkostninger ved mislighold)] for for sene betalinger.

4. Andre viktige rettslige aspekter

Angrerett <i>En rett til å gå fra kredittavtalen innenfor et tidsrom på 14 kalenderdager.</i>	Ja/nei
--	--------

Førtidig tilbakebetaling <i>Kreditten kan når som helst tilbakebetales før tiden, fullt ut eller delvis.</i>	
Dersom relevant: Kredittgiveren har rett til kompensasjon i tilfelle av førtidig tilbakebetaling	[Fastsettelse av kompensasjonen (beregningsmetode) i samsvar med bestemmelsene som gjennomfører artikkel 16 i direktiv 2008/48/EF]
Informasjonssøk i en database <i>Kredittgiveren må underrette forbrukeren umiddelbart og uten omkostninger om resultatet av et informasjonssøk i en database dersom en kredittsøknad blir avvist på grunnlag av et slikt informasjonssøk. Dette får ikke anvendelse dersom det er forbudt å gi slike opplysninger i henhold til Fellesskapets regelverk eller dersom dette er i strid med offentlig orden eller offentlig sikkerhet.</i>	
Rett til et utkast til kredittavtale <i>En rett til på anmodning og uten omkostninger å få et eksemplar av utkastet til kredittavtale. Denne bestemmelsen får ikke anvendelse dersom kredittgiveren på tidspunktet for anmodningen ikke er villig til å inngå kredittavtalen med deg.</i>	
Dersom relevant: I hvilket tidsrom kredittgiveren er bundet av opplysningene som er gitt før avtalen inngås	Disse opplysningene er gyldige fra til
Dersom relevant:	

5. Tilleggsopplysninger ved fjernsalg av finansielle tjenester

a) Om kredittgiveren:	
Dersom relevant:	
Kredittgiverens representant i den medlemsstat der forbrukeren er bosatt	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	
Dersom relevant:	
Registrering	[Handelsregisteret der kredittgiveren er oppført, samt kredittgiverens registreringsnummer eller en tilsvarende identifisering i nevnte register]
Dersom relevant:	
Tilsynsmyndighet	
b) Om kredittavtalen:	
Dersom relevant:	
Bruk av angreretten	[Praktiske instruksjoner for bruk av angreretten som bl.a. angir tidsrommet for bruk av denne retten, hvilken adresse melding om bruk av angreretten skal sendes til og følgene av at denne retten ikke brukes]
Dersom relevant:	
Lovgivningen som kredittgiveren anvender som grunnlag for å opprette forbindelsen med forbrukeren før kredittavtalen inngås	

Dersom relevant:	
Klausuler om hvilken lovgivning og/eller domstol som er relevant for kredittavtalen	[Relevant klausul angis her]
Dersom relevant:	
Språkordning	Opplysninger og avtalevilkår skal gis på [angi språk]. Med forbrukerens samtykke vil all kommunikasjon skje på [angi ett eller flere språk] i kredittavtalens løpetid.
c) Om klageadgang:	
Om det foreligger en utenrettslig klage- og erstatningsordning og tilgangen til denne.	[Om det foreligger en utenrettslig klage- og erstatningsordning for forbrukeren som er part i fjernsalgsavtalen, og dersom dette er tilfellet, metodene for å få tilgang til denne]
(*) Disse opplysningene er frivillige for kredittgiveren.	

VEDLEGG III

EUROPEISKE OPPLYSNINGER OM FORBRUKERKREDITT FOR

(1) kontokreditt

(2) forbrukerkreditt tilbudt av visse kredittorganisasjoner (artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2008/48/EF)

(3) restrukturering av gjeld

1. Kredittgiverens/kredittformidlerens identitet og kontaktopplysninger

Kredittgiver	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	
Dersom relevant:	
Kredittformidler	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	

(*) Disse opplysningene er frivillige for kredittgiveren.

Der det er angitt «dersom relevant:», må kredittgiveren fylle ut denne rubrikken dersom opplysningene er relevante for kredittproduktet, eller slette de respektive opplysningene eller hele raden dersom opplysningene ikke er relevante for den aktuelle typen kreditt.

Teksten i hakeparentes er en forklaring til kredittgiveren og skal erstattes med tilsvarende opplysninger.

2. Beskrivelse av kredittproduktets viktigste egenskaper

Type kreditt	
Samlet kredittbeløp	
<i>Det vil si den øvre grensen eller de samlede summene som blir gjort tilgjengelige i henhold til kredittavtalen.</i>	
Kredittavtalens løpetid	
Dersom relevant:	
Forbrukeren kan når som helst bli anmodet om å tilbakebetale hele kredittbeløpet.	

3. Kredittkostnader

Lånerenten eller eventuelt ulike lånerenter som får anvendelse på kredittavtalen	[% – faste eller – variable (med den indeks eller referanserente som er relevant for den opprinnelige lånerenten)]
--	--

Dersom relevant:	
Den effektive årlige renten (EÅR)(*) <i>Dette er de samlede kredittkostnadene uttrykt som en årlig prosentandel av det samlede kredittbeløpet. Den effektive årlige renten er tatt med her for å kunne sammenligne ulike tilbud.</i>	[% Et representativt eksempel som inneholder alle forutsetninger som benyttes for beregning av den renten som er oppgitt]
Dersom relevant:	
Kostnader	[De kostnadene som er relevante fra det tidspunktet kredittavtalen er inngått]
Dersom relevant:	
På hvilke vilkår disse kostnadene kan endres	
Kostnader i tilfelle av for sene betalinger	Forbrukeren vil bli pålagt å betale [..... (relevant rentesats og ordninger for justering av denne samt eventuelle omkostninger ved mislighold)] for manglende betalinger.
(*) Ikke relevant for de europeiske opplysningene om forbrukerkreditt for kontokreditt i de medlemsstatene som på grunnlag av artikkel 6 nr. 2 i direktiv 2008/48/EF bestemmer at det ikke er nødvendig å oppgi effektiv årlig rente for kontokreditt.	

4. Andre viktige rettslige aspekter

Oppsigelse av kredittavtalen	[Vilkår og framgangsmåte for å si opp kredittavtalen]
Informasjonssøk i en database <i>Kredittgiveren må underrette forbrukeren umiddelbart og uten omkostninger om resultatet av et informasjonssøk i en database dersom en kredittsøknad blir avvist på grunnlag av et slikt informasjonssøk. Dette får ikke anvendelse dersom det er forbudt å gi slike opplysninger i henhold til Fellesskapets regelverk eller dersom dette er i strid med offentlig orden eller offentlig sikkerhet.</i>	
Dersom relevant:	
I hvilket tidsrom kredittgiveren er bundet av opplysningene som er gitt før avtalen inngås	Disse opplysningene er gyldige fra til

Dersom relevant:

5. Tilleggsopplysninger dersom opplysninger som skal gis før avtalen inngås, gis av visse kredittorganisasjoner (artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2008/48/EF) eller er knyttet til en forbrukerkreditt for restrukturering av gjeld

Avdrag og eventuelt i hvilken rekkefølge avdragene vil bli fordelt	Forbrukeren skal betale følgende: [Et representativt eksempel på en avdragstabell som omfatter beløp, antall og hyppighet for betalinger som forbrukeren skal foreta]
Det samlede beløpet som skal betales	
Førtidig tilbakebetaling <i>Kreditten kan når som helst tilbakebetales før tiden, fullt ut eller delvis.</i>	
Dersom relevant:	
Kredittgiveren har rett til kompensasjon i tilfelle av førtidig tilbakebetaling	[Fastsettelse av kompensasjonen (beregningsmetode) i samsvar med bestemmelsene som gjennomfører artikkel 16 i direktiv 2008/48/EF]

Dersom relevant:

6. Tilleggsopplysninger som skal gis ved fjernsalg av finansielle tjenester

a) Om kredittgiveren:	
Dersom relevant:	
Kredittgiverens representant i den medlemsstaten der forbrukeren er bosatt	[Identitet]
Adresse	[Geografisk adresse som skal benyttes av forbrukeren]
Telefonnummer(*)	
E-postadresse(*)	
Telefaksnummer(*)	
Nettadresse(*)	
Dersom relevant:	
Registrering	[Handelsregisteret der kredittgiveren er oppført samt kredittgiverens registreringsnummer eller en tilsvarende identifisering i nevnte register]
Dersom relevant:	
Tilsynsmyndighet	
b) Om kredittavtalen:	
Angrerett	Ja/nei
<i>En rett til å gå fra kredittavtalen innenfor et tidsrom på 14 kalenderdager.</i>	[Praktiske instruksjoner for bruk av angreretten som bl.a. angir hvilken adresse melding om bruk av angreretten skal sendes til og følgene av at denne retten ikke brukes]
Dersom relevant:	
Bruk av angreretten	
Dersom relevant:	
Lovgivningen som kredittgiveren anvender som grunnlag for å opprette forbindelsen med forbrukeren før kredittavtalen inngås	
Dersom relevant:	
Klausuler om hvilken lovgivning og/eller domstol som er relevant for kredittavtalen	[Relevant klausul angis her]
Dersom relevant:	
Språkordning	Opplysninger og avtalevilkår skal gis på [angi språk]. Med forbrukerens samtykke vil all kommunikasjon skje på [angi ett eller flere språk] i løpet av perioden for kredittavtalens løpetid.
c) Om klageadgang:	
Om det foreligger en utenrettslig klage- og erstatningsordning og tilgangen til denne	[Om det foreligger en utenrettslig klage- og erstatningsordning for forbrukeren som er part i fjernsalgsavtalen, og dersom dette er tilfellet, metodene for å få tilgang til denne]
(*) Disse opplysningene er frivillige for kredittgiveren.	